

LXXI. Nyugdíjbiztosítási Alap

I. A Nyugdíjbiztosítási Alap költségvetése egyenlegének alakulása, feltételrendszerének értékelése

A Magyarország 2012. évi központi költségvetéséről szóló 2011. évi CLXXXVIII. törvény a Nyugdíjbiztosítási Alap (a továbbiakban Ny. Alap) bevételi és kiadási főösszegét 2 749 626,0 millió forintban, „0” egyenleggel határozta meg.

2012-ben jelentős változásokra került sor a társadalombiztosítási nyugdíjrendszerben, melynek hatása az Ny. Alap költségvetésében, a nyugdíjkiadások szerkezetében is megjelenik. A Széll Kálmán Terv „3. Adósság és nyugdíj” pontja valamint a Korhatár előtti ellátásról és a szolgáltatási járandóságról szóló 2011. évi CLXVII. törvény, illetve a Megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény értelmében az Ny. Alapból csak a nyugdíjkorhatárt betöltött öregségi, valamint a hozzátartozó nyugellátásokat lehet finanszírozni. A nyugellátások tekintetében végrehajtásra került „profiltisztítás” eredményeként 2012. január 1-jétől a korhatár alatti rokkantsági ellátások, valamint a rehabilitációs járadék finanszírozása az Egészségbiztosítási Alapból (a továbbiakban E. Alap), a korhatár alatti öregségi nyugdíjaké pedig a Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Alapból történik. Az Ny. Alapból – a profiltisztítással összefüggésben - kikerült ellátások fedezetét az Ny. Alap költségvetésének bevételi oldalán nem kellett megteremteni. Emellett a 2012. évi költségvetés tartalmazza 158,8 milliárd forint átadását az E. Alap, és 17,7 milliárd forint átadását a Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Alap részére, melyek hozzájárulást jelentenek az Ny. Alaptól átkerült ellátások finanszírozásához.

A bevételek törvényi szabályozásában is változás következett be. 2012. január 1-jétől megszűnt a társadalombiztosítási járulék, a kifizetőnek (foglalkoztatónak) és az egyéni vállalkozónak, valamint a mezőgazdasági őstermelőnek – a 2012. évi keresetek után – szociális hozzájárulási adót kell fizetnie (2011. évi CLVI. törvény 453. §), amely a költségvetési törvényben meghatározott arányok szerint oszlik meg a társadalombiztosítás pénzügyi alapjai és a Nemzeti Foglalkoztatási Alap (a továbbiakban NFA) között. Az adó mértéke 27 %, melynek 88,89 %-a az Ny. Alapot, 7,41 %-a az E. Alapot, 3,70 %-a pedig a Nemzeti Foglalkoztatási Alapot illeti meg. Az Ny. Alapot megillető rész mértéke (az adóalap 27 %-ának 88,89 %-a) megegyezik a bázisévi szabályozás szerinti nyugdíjbiztosítási járulék (24 %) mértékével. A biztosított nyugdíjjárulék mértéke 10 %, a bázisévhez képest nem változott. Az egyéni nyugdíjjárulék fizetés felső határa - egy naptári napra számítva - az előző évi 21 000 forintról 21 700 forintra nőtt. A fentiekén kívül elsősorban a bruttó keresettömeg változása gyakorolt hatást a szociális hozzájárulási adó, a munkáltatói nyugdíjbiztosítási járulék és a biztosított nyugdíjjárulék

alakulására. A KSH adatszolgáltatása alapján – 2012. évben, a legalább 5 fős vállalkozások és költségvetési intézmények vonatkozásában – a bruttó átlagkereset 4,6 %-os emelkedése és a foglalkoztatottak számának 0,6 %-os csökkenése mellett, a bruttó keresettömeg 4,0 %-kal, vagyis a tervezett mértéknek megfelelően növekedett.

A Nyugellátások előirányzata tartalmazta (a 2011. novemberi 0,5 %-os kiegészítő nyugdíjmelést követően végrehajtásra került) januári 4,2 %-os nyugdíjmelés, valamint az automatizmusok és az egyösszegű méltányossági kifizetések hatását az Ny. Alap finanszírozási körében maradt ellátásokra vonatkozóan.

2012-ben az 1997. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: Tny.) 62. §-a értelmében a nyugellátások indexálására az emelés évére tervezett fogyasztói-árnövekedés figyelembevételével került sor. A Magyarország 2012. évi költségvetéséről szóló 2011. évi CLXXXVIII. törvény 55. § (2) bekezdése alapján a 2012. januárban esedékes nyugdíjmelés meghatározásánál 4,2 %-os fogyasztói árnövekedést kellett figyelembe venni.

Az év során *kiegészítő nyugdíjmelés* végrehajtása vált szükségessé. Az évközi kiegészítő nyugdíjmelést az 1997. évi LXXXI. törvény 62. § (3), és (4) bekezdései szabályozzák. Amennyiben a fogyasztói árak növekedésének tárgyévben várható mértéke legalább 1 százalékponttal meghaladja az emelés évére tervezett fogyasztói árnövekedés mértékét, akkor november hónapban – januárra visszamenőleges hatállyal – kiegészítő nyugdíjmelést kell végrehajtani. A kiegészítő nyugdíjmelésnél a nyugdíjasok fogyasztói ár növekedésének – a tárgyév első nyolc hónapja tényadatára alapozott – várható mértékét kell figyelembe venni, amennyiben az meghaladja az általános fogyasztói árnövekedés várható mértékét. Az I-VIII. havi makrogazdasági adatok kiegészítő nyugdíjmelést tettek szükségessé. Az éves várható 5,9 %-os – a nyugdíjasok fogyasztására vonatkozóan számított – fogyasztói árnövekedés – a januárban végrehajtott 4,2 %-os emelésen túl – 1,6 %-os kiegészítő nyugdíjmelést indokolt, amelyet a 287/2012. (X. 11.) Korm. rendelet szabályozott. Az emelésre 2012. január 1-jei visszamenőleges hatállyal 2012. november 1-jétől került sor.

II. A Nyugdíjbiztosítási Alap bevételeinek, kiadásainak teljesítése

A Nyugdíjbiztosítási Alap a 2012. évet 2 765 989,6 millió forint bevételi és 2 836 628,7 millió forint kiadási főösszeg mellett, 70 639,1 millió forint hiánnyal zárta.

millió forint

Megnevezés	2011. évi teljesítés	2012. évi törvényi előirányzat	2012. évi teljesítés	Eltérés a törvényi előirányzattól	2012. évi telj. a törv. előir. %-ában	Eltérés a 2011. évi teljesítéstől	2012. évi telj. a 2011. évi telj. %-ában
Bevételi főösszeg	3 048 558,6	2 749 626,0	2 765 989,6	16 363,6	100,6	-282 569,0	90,7
Kiadási főösszeg	3 048 782,3	2 749 626,0	2 836 628,7	87 002,7	103,2	-212 153,6	93,0
Egyenleg	-223,7	0,0	-70 639,1				

Mind a bevételek, mind a kiadások teljesítése meghaladja a törvényi előirányzatot. A bevételek túlteljesülése 16 363,6 millió forint, 0,6 %, a kiadásoké pedig 87 002,7 millió forint, 3,2 %.

A bevételek túlteljesülése alapvetően a Szociális hozzájárulási adó és a Járulékbévételek és hozzájárulások együttes összegének előirányzat feletti teljesítésével függ össze.

A kiadások előirányzat feletti alakulása döntően a nyugellátásoknál valósult meg, ezen belül a nyugellátásban részesülők létszámának – elsősorban a 40 év jogosultsági idővel rendelkező nők részére járó (ún. szolgálatfüggő) ellátásban részesülők számának – tervezett meghaladó növekedése, valamint a 287/2012. Kormányrendelet alapján 2012. november hónapban, január elsejei visszamenőleges hatállyal végrehajtásra került 1,6 %-os kiegészítő nyugdíjemelés eredményeként.

Az előző évi teljesítéshez viszonyítva a bevételi főösszeg 282 569,0 millió forinttal, 9,3 %-kal, a kiadási főösszeg pedig 212 153,6 millió forinttal, 7,0 %-kal csökkent. A főösszegek teljesítésének a bázishoz viszonyított csökkenése összefügg azzal, hogy az Ny. Alapnak a 2012. évi költségvetési törvényben meghatározott (bevételi-kiadási) főösszegei – a Nyugellátásoknál megvalósult „profiltisztítás” következtében – hasonló nagyságrendben csökkentek a bázisévi teljesítéshez képest.

Éves szinten a Nyugdíjbiztosítási Alap bevételei a Nyugdíjbiztosítási Alap kiadásainak 97,5 %-ára nyújtottak fedezetet, így a hiány 2,5 %-os volt.

II. 1. A Nyugdíjbiztosítási Alap bevételeinek teljesítése

A Nyugdíjbiztosítási Alap 2012. évi bevételi főösszege 2 765 989,6 millió forint, mely 16 363,6 millió forinttal, 0,6 %-kal magasabb az előirányzott értéknél. A bevételek alapvetően két forrásból származtak: a Szociális hozzájárulási adó Ny. Alapot megillető része és a járulékbévételek, hozzájárulások együttes összege (2 653,0 milliárd forint) tette ki az összes bevétel 95,9 %-át, a Költségvetési hozzájárulások (101,5 milliárd forint)

aránya pedig 3,7 % volt. A bázisévi bevételek esetében a járulékbevételek és hozzájárulások 87,6 %-os aránya mellett a Nyugdíjreform és Adósságcsökkentő Alapból származó bevétel részaránya volt a legjelentősebb, 11,9 %-os. A fentiek alapján, 2012. évben az összes bevételen belül a Szociális hozzájárulási adó és a járulékbevételek, hozzájárulások aránya 8,3 %-ponttal nőtt az előző évihez képest. A 2011. évi költségvetésben a Nyugdíjreform és Adósságcsökkentő Alapból származó bevétel biztosította a korábbi években – döntően – a Központi költségvetési hozzájárulások jogcímein szereplő bevételek helyett a kiadások finanszírozását, illetve az Ny. Alap költségvetésének egyensúlyát.

II. 1. 1. Nemzeti Adó és Vámhivataltól érkező Szociális hozzájárulási adó Ny. Alapot megillető része, Munkáltatói nyugdíjbiztosítási járulék és Biztosított (egyéni) nyugdíjjárulék

millió forint

Megnevezés (járulék jogcíme)	2011. évi teljesítés	2012. évi törvényi előirányzat	2012. évi teljesítés	Eltérés a törvényi előirányzattól	2012. évi telj. az előír. %-ában	Eltérés a 2011. évi teljesítéstől	2012. évi telj. a 2011. évi telj. %-ában
Szociális hozzájárulási adó Ny. Alapot megillető része és Munkáltatói nyugdíjbiztosítási járulék	1 847 579,1	1 794 871,0	1 805 920,7	11 049,7	100,6	-41 658,4	97,7
Biztosított (egyéni) nyugdíjjárulék	746 525,7	790 100,0	787 904,4	-2 195,6	99,7	41 378,7	105,5
NAV-tól érkező Szociális hozzájárulási adó és járulékbevételek összesen	2 594 104,8	2 584 971,0	2 593 825,1	8 854,1	100,3	-279,7	100,0

A bevételek között meghatározó jelentőségű a *Nemzeti Adó és Vámhivataltól (a továbbiakban: NAV-tól) érkező szociális hozzájárulási adó, valamint a munkáltatói és a biztosított járulékbevételek együttes 2 593 825,1 millió forint* összege, amely 8,9 milliárd forinttal, 0,3 %-kal magasabb az előirányzatnál, az előző évi teljesítéshez képest pedig minimális mértékű, 0,3 milliárd forint összegű elmaradást mutat.

- A bevezetőben jelzett jogszabályváltozással összefüggésben a szociális hozzájárulási adó Ny. Alapot megillető része és a Munkáltatói nyugdíjbiztosítási járulék együttes 1 805 920,7 millió forint összege hasonlítható össze reálisan a Munkáltatói nyugdíjbiztosítási járulék bázisévi teljesítésével, illetve az előirányzat értékével. A jelzett összeg 11,0 milliárd forinttal 0,6 %-kal magasabb az előirányzatnál, a bázisidőszaki teljesítéshez képest pedig 41,7 milliárd forint, 2,3 %-os csökkenést mutat. A bázishoz viszonyított csökkenése döntően abból adódik, hogy a 2012. évi előirányzat – alapvetően a kifizető által a bérkompenzáció kapcsán igénybe vehető adókedvezmény miatt – 52,7

milliárd forinttal, megközelítőleg 3 %-kal kevesebb a 2011. évi tényleges teljesítésnél.

- A Biztosított nyugdíjjárulék 787 904,4 millió forint összegű teljesítése 2,2 milliárd forinttal, 0,3 %-kal elmarad az előirányzattól, és 41,4 milliárd forinttal, 5,5 %-kal magasabb a bázisévi teljesítésnél.

II. 1. 3. Egyéb járulékok és hozzájárulások

Megnevezés	2011. évi teljesítés	2012. évi törvényi előirányzat	2012. évi teljesítés	Eltérés a törvényi előirányzattól	millió forint		
					2012. évi telj. az előir. %-ában	Eltérés a 2011. évi teljesítéstől	2012. évi telj. a 2011. évi %-ában
<i>Egyéb járulékok és hozzájárulások összesen</i>	64 993,5	37 751,0	48 513,0	10 762,0	128,5	-16 480,5	74,6
Megállapodás alapján fizetők járulékai	1 426,6	1 548,0	1 319,6	-228,4	85,2	107,0	92,5
Egyszerűsített foglalkoztatás utáni közteher	5 867,4	4 689,0	7 125,3	2 436,3	152,0	1 257,9	121,4
NFA általi megtérítések	13 588,6	13 300,0	19 275,8	5 975,8	144,9	5 687,2	141,9
Korkedvezmény-biztosítási járulék	17 439,7	17 714,0	18 139,1	425,1	102,4	699,4	104,0
GYED-ben részesülők utáni nyugdíjbiztosítási járulék címen az E. Alaptól átvett pénzeszköz	22 500,0					-22 500	
Magán-nyugdíjpénztárak átutalásai	4 171,2	500,0	2 653,2	2 153,2	530,6	1 518,0	63,6
- Rokkantsági nyugellátás	1 173,3						
- Pénztártagok visszalépéséből származó bevétel	2 997,9						

Az ***Egyéb járulékok és hozzájárulások*** összege **48 513,0 millió forint**, amely összességében 10 762,0 millió forinttal, 28,5 %-kal magasabb az előirányzatnál, a bázisidőszaki teljesítésnél pedig 16 480,5 millió forinttal, 25,4 %-kal kevesebb. E járulékok összegének a bázishoz viszonyított csökkenését döntően az okozza, hogy a GYED-ben részesülők utáni nyugdíjbiztosítási járulék címen az E. Alaptól átvett pénzeszköz előirányzata nem szerepel a 2012. évi költségvetésben (összefüggésben a 24 %-os transzferek megszűnésével), a bázisévben ugyanakkor e jogcímen 22 500,0 millió forint bevétel volt az Ny. Alapnak.

Az Egyéb járulékok és hozzájárulások egyes jogcímeinek teljesítése a következők szerint alakult.

- A ***Megállapodás alapján fizetők járulékainak*** **1 319,6 millió forint** összege 228,4 millió forinttal, 14,8 %-kal elmarad az előirányzattól, és 107,0 millió forinttal, 7,5 %-kal kevesebb a bázisidőszaki teljesítésnél.

A bázisidőszakhoz viszonyított csökkenése azzal áll összefüggésben, hogy 2012. év folyamán 2362 darab megállapodás szűnt meg, miközben csak 1229 új szerződés került megkötésre. Így az élő megállapodások száma 1133 darabbal csökkent. A jelzett tendencia kialakulásában szerepe van a vonatkozó jogszabály (1997. évi LXXX. tv. 34, 35. §) változásainak is. (Az egyes adótörvények és azzal összefüggő egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CLVI. törvény 17. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a magánnyugdíj-pénztári tagok 2011. december elsejétől nem köthetnek megállapodást, továbbá a 218. § (2) 22. pontja szerint, 2012. január elsejétől szolgálati idő szerzése érdekében nem köthető megállapodás arra az időtartamra, amelyre a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény alapján gyermekgondozási segély nem jár.)

- ***Az Egyszerűsített foglalkoztatás után fizetendő közteher Ny. Alapot megillető része 7 125,3 millió forint***, amely 2 436,3 millió forinttal, 52,0 %-kal meghaladja az éves előirányzatot, és 1 257,9 millió forinttal, 21,4 %-kal magasabb a bázisidőszaki teljesítésnél. A 2010. évi LXXV. törvény alapján e közteher – munkavállalónként, a munkaviszony minden naptári napjára – a mezőgazdasági és turisztikai időnyomunka esetében 500 forint, az alkalmi munka eseteiben pedig 1000 forint összegben terheli a foglalkoztatót. Ebből az adóhatóság 91,8 %-ot az Ny. Alapnak, 1,4 %-ot az E. Alapnak, 6,8 %-ot pedig az NFA-nak utal át.
- ***A Nemzeti Foglalkoztatási Alap (NFA), (2011-ben Munkaerőpiaci Alap, MPA) általi megtérítések (START, START PLUSZ, START EXTRA, START BÓNUSZ kártyával foglalkoztatottak járulékkedvezményének megtérítése) jogcímén 19 275,8 millió forint*** került átutalásra az Ny. Alap részére, amely 5 975,8 millió forinttal, 44,9 %-kal magasabb az éves előirányzatnál, a bázishoz képest pedig 5 687,2 millió forint, 41,9 %-os növekedést mutat. A különféle START kártyákkal foglalkoztatott munkavállalók után a foglalkoztatót kedvezmény illeti meg a szociális hozzájárulási adóból, a pályakezdő fiatalok, az ötven év feletti munkanélküliek, valamint a gyermek gondozását, illetve családtag ápolását követően munkát keresők foglalkoztatásának elősegítéséről, továbbá az ösztöndíjas foglalkoztatásról szóló 2004. évi CXXIII. törvény alapján. A kedvezmény összegét az NFA havonta megtéríti az Ny. Alap részére.
- ***A Korkedvezmény-biztosítási járulék 18 139,1 millió forint*** összege 425,1 millió forinttal, 2,4 %-kal magasabb az időarányos értéknél, és 699,4 millió forinttal, 4,0 %-kal meghaladja a bázisidőszaki teljesítést. A bázishoz viszonyított növekedését befolyásolja, hogy 2011. február hónaptól kezdődően (így 2012. évben is) – a vonatkozó jogszabálynak megfelelően – e járulék teljes összegét a foglalkoztató fizeti meg, a

bázisév januárjában viszont csak a 75 %-os hányadát kellett megfizetnie (mindkét év első hónapjában az előző év decemberéhez kapcsolódik a teljesítés). Az 1997. évi LXXX. törvény (Tbj.) 20/A. § (1) és (2) bekezdésében foglaltaknak megfelelően a foglalkoztató a korkedvezményre jogosító munkakörben foglalkoztatott után korkedvezmény-biztosítási járulékot fizet, melynek mértéke – ugyanezen törvény 19. § (6) bekezdése szerint - 13 %. (A 2011. évi költségvetési törvényben foglaltaknak megfelelően, a foglalkoztató által meg nem fizetett – a 2010. december havi keresetekhez kapcsolódó – részösszeget 2011. januárban a központi költségvetés térítette meg az Ny. Alap részére.)

- **A Magán-nyugdíjpénztárak átutalásainak összege 2 653,2 millió forint**, amely 2 153,2 millió forinttal magasabb az előirányzatnál (így annak több mint ötszörösét teszi ki), a bázisidőszaki teljesítéshez képest pedig 1 518,0 millió forint összegű, 36,4 %-os csökkenést mutat. Az előirányzatnál lényegesen magasabb teljesítés azzal áll összefüggésben, hogy az évközi jogszabályváltozással (2012. évi CLXXVIII. törvény 302. §) összefüggésben - az 1997. évi LXXX. törvény (Tbj.) 56/J. §-ában foglaltak alapján - a NAV a Magán-nyugdíjpénztári tagdíj, az Önellenzési pótlék és a Késedelmi pótlék beszedési számlákra 2012. december 31-éig teljesített 2 061,8 millió forint összeget (az év utolsó munkanapján) átutalta az Ny. Alap Elszámolási számlájára. (A jelzett átutalás nélkül a teljesítés mindössze 91,4 millió forinttal haladja meg az előirányzatot.)

A teljesítés bázishoz viszonyított csökkenése „a magánnyugdíjról és a magán-nyugdíjpénztárakról szóló 1997. évi LXXXII. törvény változásaival függ össze. 2011. március 31-éig e jogszabály alapján a pénztártagok 97 %-a visszalépett a társadalombiztosítási nyugdíjrendszerbe. A jelzett törvény (2012. évben hatályos) 24. § (15) bekezdése alapján a társadalombiztosítási nyugellátásban nem részesülő személy (amennyiben teljes összegű társadalombiztosítási nyugellátásban kíván részesülni) 2012. március 31-éig kezdeményezhette tagsági viszonyának megszüntetését. Ebben az esetben egyéni számlaegyenlegének - a visszalépő tagi kifizetéssel csökkentett - összegét a *Nyugdíjreform és Adósságcsökkentő Alapnak kellett átutalni*. A visszalépő tag jogosult a visszalépő tagi kifizetés (az egyéni számla-egyenlege hozamgarantált tőke feletti része és a tagdíjkiegészítés) összegének felvételére, vagy rendelkezhet önkéntes pénztárban lévő számláján történő jóváírására, illetve a társadalombiztosítási nyugdíjrendszerben történő nyilvántartására vonatkozóan. Amennyiben a tag tagsági viszonya megszüntetésének időpontjáig nem rendelkezett a visszalépő tagi kifizetésekről, azokat a társadalombiztosítási nyugdíjrendszerben kell nyilvántartani. 2012. évben az e jogcímen történt visszalépésekhez kapcsolódó átutalások

képezték a magán-nyugdíjpénztárak átutalásainak meghatározó részét. További átutalások érkeztek a magán-nyugdíjpénztáraktól, ha a pénztártag halála esetén a kedvezményezett úgy döntött, hogy a Tny. szerinti hozzátartozói nyugellátást igénybe veszi, és ennek megállapítása esetén az (örökösök között) őt megillető részt átutaltatta a Ny. Alap részére (29. § (9) b)). A fentiek mellett az előző évi visszalépésekhez kapcsolódó utólagos elszámolások kerültek átutalásra az Ny. Alap számlájára.

II. 1. 4. Késedelmi pótlék, bírság

millió forint

Megnevezés	2011. évi teljesítés	2012. évi törvényi előirányzat	2012. évi teljesítés	Eltérés a törvényi előirányzattól	2012. évi telj. az előir. %-ában	Eltérés a 2011. évi teljesítéstől	2012. évi telj. a 2011. évi %-ában
Késedelmi pótlék, bírság	12 723,6	13 660,0	10 685,5	-2 974,5	78,2	-2 038,1	84,0

2001. január 1-jétől a NAV késedelmi pótlék és bírság számlájára befolyt összegből a társadalombiztosítás pénzügyi alapjait megillető összeget a NAV számolja ki. A számítás alapja a társadalombiztosítás pénzügyi alapjairól és azok 1993. évi költségvetéséről szóló 1992. évi LXXXIV. törvény 13. számú mellékletében szereplő képlet.

Késedelmi pótlék, bírság címen 10 685,5 millió forint érkezett az Ny. Alap számlájára, amely 2 974,5 millió forinttal, 21,8 %-kal kevesebb az előirányzatnál és 2 038,1 millió forinttal, 26,0 %-kal a bázisévi teljesítés alatt marad.

II. 1. 5. Költségvetési hozzájárulások

millió forint

Megnevezés	2011. évi teljesítés	2012. évi törvényi előirányzat	2012. évi teljesítés	Eltérés a törvényi előirányzattól	2012. évi telj. az előir. %-ában	Eltérés a 2011. évi teljesítéstől
Költségvetési hozzájárulások	446,8	101 511,0	101 511,0	0,0	100,0	101 064,2
- Adórendszer átalakításával összefüggő pénzeszköz-átvétel		101 511,0	101 511,0	0,0	100,0	101 511,0
- Korkedvezmény-biztosítási járulékok címen átvett pénzeszköz	446,8					-446,8

A Költségvetési hozzájárulások előirányzata 2012. évben csak az „Adórendszer átalakításával összefüggő pénzeszköz átvétel” jogcímet tartalmazza, amely – a vonatkozó jogszabálynak megfelelően – az előirányzattal megegyező, 101 511,0 millió forint összegben teljesült. Ez a pénzeszköz átvétel az adórendszer 2012. évi változásaival – alapvetően a kifizető által a bércempenzáció kapcsán igénybe vehető adókedvezménnyel – függ össze, így a bázisévi költségvetésben ilyen jogcímen nem szerepelt

előirányzat. A jelzett összeg átutalása a vonatkozó jogszabálynak megfelelően megtörtént.

II. 1. 6. Nyugdíjbiztosítási tevékenységgel kapcsolatos egyéb bevételek

millió forint

Megnevezés	2011. évi teljesítés	2012. évi törvényi előirányzat	2012. évi teljesítés	Eltérés a törvényi előirányzattól	2012. évi telj. az előir. %-ában	Eltérés a 2011. évi teljesítéstől	2012. évi telj. a 2011. évi %-ában
<i>Nyugdíjbiztosítási tevékenységgel kapcs. egyéb bevételek</i>	10 778,2	9 870,0	8 371,4	-1 498,6	84,8	-2 406,8	77,7

A nyugdíjbiztosítási tevékenységgel kapcsolatos egyéb bevételek 8 371,4 millió forint összegben teljesültek, amely 1 498,6 millió forinttal, 15,2 %-kal elmarad a tervezett értéktől, és 2 406,8 millió forinttal 28,3 %-kal kevesebb a bázisévi összegnél. E bevételi jogcím a Nyugdíjbiztosítási Alapot megillető – korábban kifizetett – visszatérítendő ellátások pénzügyileg elszámolt összegeit (Nyugdíjbiztosítási Alapot megillető, elhalálozás miatti véglegesen visszaérkezett bevételek, illetve jogalap nélkül felvett nyugellátás visszatérítése) és a különféle egyéb bevételekből származó összegeket tartalmazza. A bázishoz viszonyított csökkenése jelentős mértékben összefügg a nyugellátások 2012. évi profiltisztításával, melynek alapján a rokkantsági és a rehabilitációs ellátások, valamint a korhatár alatti ellátások (a szolgálatfüggő ellátások kivételével) kikerültek az Ny. Alapból, így az ezekhez kapcsolódó, visszavételezésre kerülő (visszaérkezett, és jogalap nélküli) ellátások, valamint a megtérített ellátások nem az Ny. Alapot illetik meg. Az Ny. Alapból finanszírozott nyugellátások összege 12,7 %-kal csökkent a bázisévi összeghez képest, mely a visszaérkezett ellátások, illetve a jogalap nélkül felvett ellátásokkal kapcsolatos megtérülések 2012. évi csökkenésének mértékét is meghatározta.

Az itt kimutatott bevételek legnagyobb részét, 55,1 %-át a Nyugdíjbiztosítási Alapot megillető, a postai kézbesítés során elhalálozás miatt át nem vett, illetve a bankszámláról elhalálozás miatt visszautalt ún. *visszaérkezett bevételek* 4 609,2 millió forint összegű teljesítése képezi, amely a bázisévi értéknél 747,6 millió forinttal, 14,0 %-kal kevesebb.

A *jogalap nélkül felvett ellátásokkal kapcsolatos megtérülések* a fenténél kisebb hányadát (28,5 %-át) adják az egyéb bevételek jogcímen elszámolásra került összegnek. Ennek teljesítése 2 389,1 millió forint, amely 527,3 millió forinttal, 18,1 %-kal kevesebb az előző évi összegnél.

A különféle egyéb bevételekből (megtérített ellátások, megtérítés a biztosítóktól [168/1997. (X. 6.) Korm. rendelet 76/B. §], késedelmi kamat, mulasztási bírság, stb.) a Nyugdíjbiztosítási Alapnak 1 373,1 millió forint bevétele keletkezett, amely 1 131,9 millió forinttal (45,2 %-kal) kevesebb a

bázisévi összegnél, mely szintén – döntően – a profiltisztítás kapcsán az Ny. Alapot megillető bevételek csökkenésével függ össze.

II. 1. 7. Vagyongazdálkodással kapcsolatos bevételek

millió forint

Megnevezés	2011. évi teljesítés	2012. évi törvényi előirányzat	2012. évi teljesítés	Eltérés a törvényi előirányzattól	2012. évi telj. az előir. %-ában	Eltérés a 2011. évi teljesítéstől	2012. évi telj. a 2011. évi %-ában
<i>Vagyongazdálkodás bevételei</i>	2,2	3,0	2,0	-1,0	66,7	-0,2	90,9
Ellátások fedezetére szolgáló vagyongazdálkodás bevételei	2,2	3,0	2,0	-1,0	66,7	-0,2	90,9

A vagyongazdálkodással kapcsolatos bevételek 2,0 millió forint összegű teljesítése – az MNV Zrt. kezelésében lévő – Járulék tartozás fejében átvett vagyon értékesítéséből és hasznosításából származik. A fenti bevétel az előirányzatnál 1,0 millió forinttal kevesebb, az előző évi teljesítésnek pedig 90,9 %-át teszi ki.

II. 1. 9. Működési célú bevételek

millió forint

Megnevezés	2011. évi teljesítés	2012. évi törvényi előirányzat	2012. évi teljesítés		2012. évi telj. az előir. %-ában
			Összesen	Ebből központi költségvetésből*/	
Működési bevételek	2 096,7	1 860,0	2 491,2	116,5	133,9
Intézményi működési bevételek	115,1	90,0	116,5		129,4
Működési célú pénzeszköz átvétel államháztartáson kívülről	29,6	15,0	12,2		81,3
Működési célú támogatásértékű bevétel	1 952,0	1 755,0	2 355,8	116,5	134,2
Előző évi működési célú előirányzat-maradvány átvétele			6,7		
Felhalmozási és tőke jellegű bevételek			590,4		
Felhalmozási saját bevételek			0,1		
Felhalmozási célú támogatásértékű bevétel			590,3		
Működési célú bevételek összesen	2 096,7	1 860,0	3 081,6	116,5	165,7

*/a központi költségvetés céltartalékából, valamint egyéb előirányzathoz meghatározott – nem tervezett – feladatok finanszírozására átadott összeg.

A nyugdíjágazat 2012. évi működési célú bevétele az eredeti előirányzatként tervezett 1 860,0 millió forinttal szemben 3 081,6 millió forintra teljesült, ami az eredeti előirányzatot 1 221,6 millió forinttal (65,7 %-kal) haladja meg. Az előirányzathoz viszonyított többletbevétel realizálásának alapvető okai:

- a „Betekintési jog gyakorlása magánszemélyek számára a nyugdíjbiztosításnál nyilvántartott adatokba” című, EKOP-1.A.1-08/C-2009-0003-as azonosítószámú projektre a közreműködő szervezeteknek benyújtott elszámolások alapján elfogadott és 2012. évben finanszírozott 1 001,7 millió forint támogatás,
- a központi költségvetéstől az eredeti előirányzatban nem szereplő feladatok finanszírozására 2012. év során átadott 116,5 millió forint,
- valamint a tervezettet meghaladó költségtérítések és saját működési bevétel összege.

Az összes működési célú bevételen belül az intézményi működési bevétel az eredeti előirányzatként tervezett 90,0 millió forinttal szemben 116,5 millió forintra teljesült, amely főként bérleti díj bevételből, költségtérítésekből, valamint az alkalmazottak különféle térítési díjaiból tevődött össze.

Az államháztartáson kívüli pénzeszköz átvétel a tervezett 15,0 millió forinttal szemben 12,2 millió forintra teljesült, melyből 11,4 millió forint a Hadigondozottak Közalapítványának működési költségtérítése, 0,8 millió forint az Európai Bizottság társfinanszírozásával rendezett nemzetközi szakmai konferencia költségeinek megtérítése.

A működési célú támogatásértékű bevétel 1 755,0 millió forint előirányzata 2 355,8 millió forint összegben teljesült, melyből:

- 87,2 millió forint a pénzbeli kárpótlás, a Párizsi Békeszerződés alapján folyósított életjáradékok működési költségtérítésének összege,
- 1 659,7 millió forint az Emberi Erőforrások Minisztériumától kapott működési célú támogatásértékű bevétel, melyből 1 650,0 millió forint a jövedelempótló és kiegészítő szociális támogatások működési költségeinek megtérítése, 9,7 millió forint pedig a nyugdíjszerű ellátások évközi emelése végrehajtásával összefüggésben felmerülő többletköltségek fedezetére kapott bevétel,
- 42,6 millió forint a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. vagyoni kárpótlás folyósításával kapcsolatos működési költségtérítés,
- 48,1 millió forint a termőföld állam által életjáradék fizetése ellenében történő megszerzése alapján folyósított életjáradékkal kapcsolatos költségtérítés,
- EKOP-1.A.1-08/C-2009-0003-as azonosítószámú projektre a közreműködő szervezeteknek benyújtott elszámolások alapján elfogadott és 2012. évben finanszírozott 411,4 millió forint működési célú támogatás,
- 106,8 millió forint a központi költségvetés céltartalékából a nem tervezett feladatokra átadott összeg, nevezetesen a céltartalékából a költségvetési szerveknél foglalkoztatottak 2012. évi kompenzációjához nyújtott támogatás összege 96,5 millió forint, a prémiumévek programmal és a különleges foglalkoztatási állománnyal kapcsolatos kifizetések megtérítése pedig 10,3 millió forint.

A felhalmozási és tőkejellegű bevételek 590,4 millió forint összegéből 590,3 millió forint az EKOP-1.A.1-08/C-2009-0003-as azonosítószámú projektre a közreműködő szervezeteknek benyújtott elszámolások alapján elfogadott és 2012. évben finanszírozott felhalmozási célú támogatás.

II. 1. 10. A Nyugdíjbiztosítási Alap likviditása, a kincstári egységes számlához kapcsolódó megelőlegezési számla igénybevételének alakulása

A likviditás alakulását, és ezzel együtt a hitelállomány nagyságát a Nyugdíjbiztosítási Alap esetében elsősorban a járulékbételek és a nyugdíj kifizetések közötti időbeli és összegszerű eltérés, valamint az „adórendszer átalakításával összefüggő pénzeszköz” átutalásának összege és ütemezése

határozta meg. A hitelszámla januári nyitóegyenlege „0” forint volt. 2012. december utolsó munkanapján 67 976,6 millió forint volt a hitelállomány, amelynek kialakulásában alapvető szerepet játszott, hogy az Ny. Alap 70 639,1 millió forint hiánnyal zárta a 2012. évet.

Az év folyamán a meghitelezett napokra számított átlagos hitelállomány 42 557,8 millió forint volt, az egyes hónapokra vonatkozó átlagos összegek azonban jelentős eltéréseket mutatnak. Az átlagos hitelállomány – az előző évi 148 489,5 millió forinthez képest – jelentősen csökkent, annak eredményeként, hogy - a novemberi kiegészítő nyugdíjmelés végrehajtását megelőzően – a bevételek és a kiadások havi egyenlegei is a bázisévi értékek alatt maradtak. A hitelszámla napi egyenlege december 3-án érte el legmagasabb értékét, 243 468,2 millió forinttal. Ennek oka az, hogy a novemberben kialakult hitelállomány december elején jelentősen tovább halmozódott, melyben a nyugellátások előrehozott kifizetése, valamint a kiegészítő nyugdíjmelés hatása is megjelent. Ugyanakkor a bevételek legnagyobb tételei (a járulékbévételek és az adórendszer átalakításával összefüggő pénzeszköz átvétel) a hónap későbbi időszakában, 12-étől kezdődően, az utolsó banki nappal bezárólag kerültek jóváírásra.

II. 2. A Nyugdíjbiztosítási Alap kiadásainak teljesítése

A Nyugdíjbiztosítási Alap 2012. évi kiadásainak összege 2 836 628,7 millió forint, amely 87 002,7 millió forinttal, 3,2 %-kal meghaladja az előirányzat értékét, az előző évi kiadási főösszegeknél pedig 212 153,6 millió forinttal kevesebb. A kiadási főösszeg csökkenése döntően a nyugellátásoknál megvalósult profiltisztítással függ össze. Ezen belül a nyugellátások teljesítése 2 642 782,0 millió, a postaköltség és egyéb kiadásoké 4 909,4 millió, a vagyongazdálkodási kiadásoké 0,3 millió, a működési célú kiadásoké pedig 12 459,0 millió forint volt. A kiadási főösszeg meghatározó részét (93,2 %-át) a nyugellátások képezik.

II. 2. 1. Nyugellátások

A Nyugdíjbiztosítási Alapból nyugdíjakra fordított összeg 2012-ben 2 642,8 milliárd forint volt, ez 2 millió 168 ezer ellátott éves ellátását fedezte. A Nyugdíjbiztosítási Alap finanszírozási körébe tartozó ellátásokra fordított kiadás a GDP¹ 9,3 %-át tette ki.

A 2012. évi ellátási kiadás alakulásában meghatározó szerepe volt a profiltisztításnak (a Nyugdíjbiztosítási Alap finanszírozási feladatköre szűkítésének), a 2012. január 1-jei hatállyal megvalósult 4,2 %-os mértékű nyugdíjmelésnek és a 2012. novemberben végrehajtott 1,6 %-os mértékű, januárra visszamenőleges emelésnek, az automatizmusok (létszámváltozás,

¹ Forrás: KSH, Gyorstájékoztató 2013. március 8.

kiegészítő ellátások számának változása, összetétel-változás, cserélődés) összehasonlításának.

A Nyugdíjbiztosítási Alapból finanszírozott nyugellátások főbb ellátáscsoportjainak 2012. évi teljesítési adatait – összehasonlítva a megelőző év tényadataival és a tárgyévi előiránnyal – a következő táblázat tartalmazza.

A nyugellátások kiadási adatai 2011-2012. év

(millió forint, %)

A Nyugdíjbiztosítási Alapból finanszírozott ellátások	2011. évi tény	2012. évi előirányzat	2012. évi teljesítés	2012. évi telj./2012. évi előirányzat	2012. évi telj./2011. évi tény
Korbetöltött öregségi nyugdíjak	1 626 509,0		1 776 001,6		109,2
Korbetöltött rokkantsági nyugdíjak	375 171,7		395 525,1		105,4
<i>Korbetöltött öregségi és rokkantsági nyugdíjak összesen</i>	<i>2 001 680,7</i>	<i>2 125 800,0</i>	<i>2 171 526,7</i>	<i>102,2</i>	<i>108,5</i>
Nőknek 40 év jogosultsági idő alapján járó nyugdíj (szolgálatfüggő nyugellátás)	26 267,2	60 698,4	105 138,3	173,2	400,3
<i>Öregségi nyugdíjak összesen (szolgálatfüggő nyugellátással együtt)</i>	<i>2 027 947,9</i>	<i>2 186 498,4</i>	<i>2 276 665,1</i>	<i>104,1</i>	<i>112,3</i>
Árvaellátás	41 882,4	44 830,0	41 280,9	92,1	98,6
Özvegyi nyugdíjak főellátásként	84 478,7	323 130,0	81 050,9	100,4	95,9
Özvegyi nyugdíjak kiegészítésként	227 244,2		243 331,4		107,1
<i>Hozzá tartozói nyugellátások összesen</i>	<i>353 605,2</i>	<i>367 960,0</i>	<i>365 663,2</i>	<i>99,4</i>	<i>103,4</i>
Egyszeri segély	499,9	500,0	453,8	90,8	90,8
ÖSSZESEN	2 382 053,0	2 554 958,4	2 642 782,0	103,4	110,9
Korhatár alatti rokkantsági nyugdíjak	278 159,0				
Rehabilitációs járadék	24 303,4				
Korai öregségi nyugdíjak	343 593,7				
NYUGDÍJBIZTOSÍTÁSI ALAP NYUGDÍJKIADÁSA MINDÖSSZESEN	3 028 109,2	2 554 958,4	2 642 782,0	103,4	87,3

A Nyugdíjbiztosítási Alap 2012. évi nyugdíjkiadása az előző évi 3 028,1 milliárd forintos kifizetésnél 385,3 milliárd forinttal, 12,7 %-kal alacsonyabb.

A bázishoz viszonyított csökkenés legfőképp a Nyugdíjbiztosítási Alap finanszírozási feladatkörének változásával áll összefüggésben. Kikerültek a Nyugdíjbiztosítási Alap finanszírozásából a különféle, eddig korai öregségi nyugdíjak (előrehozott és csökkentett összegű előrehozott öregségi nyugdíjak, karkedvezményes nyugdíjak, szolgálati nyugdíjak). Ezeket a – korbetöltésig szociális ellátássá átalakított – nyugdíjakat a Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Alap finanszírozza. Szintén kikerültek a Nyugdíjbiztosítási Alap finanszírozási feladatköréből a rokkantsági és baleseti rokkantsági nyugdíjak, illetve az ezek „utódellátásaként” keletkezett rokkantsági ellátások és rehabilitációs ellátások, valamint a „kifutó” rehabilitációs járadék. Ezek az ellátások az Egészségbiztosítási Alap finanszírozási feladatkörébe kerültek.

A Nyugdíjbiztosítási Alapnál maradt feladatok kiadásainak gyors ütemű

növekedését elsősorban a 2011-ben a nők részére bevezetett új nyugdíjazási forma „felfutása” magyarázza, de a korhatáremelés megkezdődéséig számottevő a korbetöltött öregségi nyugdíjak kiadásának növekedése is.

A Nyugdíjbiztosítási Alap 2012. évi nyugdíjkiadásának törvényben meghatározott előirányzata 2 555,0 milliárd forint. A Nyugdíjbiztosítási Alap nyugdíjkiadása 87,8 milliárd forinttal, 3,4 %-kal volt magasabb összegű, mint a törvényi előirányzat. Nyugdíjfajták szerint vizsgálva az előirányzat mintegy 88 milliárd forintos összegű túllépését: a nők új típusú öregségi nyugdíjánál jelentkező több, mint 44 milliárd forint túllépés mellett a korbetöltött öregségi nyugdíjaknál (beleértve az idesorolt korbetöltött rokkantsági nyugdíjakat is) keletkezett mintegy 46 milliárd forint többletkiadás eredményezte. A hozzátartozói ellátásoknál viszont 2 milliárd forintot meghaladó megtakarítás tapasztalható. A túllépés okai között elsősorban a tervezettnél lényegesen nagyobb létszámbővülést kell említeni, ami főként a nők új típusú ellátásánál érvényesült. A novemberi kiegészítő nyugdíjemelés hatása mintegy 41 milliárd forint. Ebből mintegy 34 milliárd forint a korbetöltött öregségi nyugdíjaknál jelenik meg, így ezen ellátáscsoport mintegy 42 milliárd forintos túllépése döntő részben a novemberi kiegészítő emelésre vezethető vissza; a vártnál gyorsabb létszámnövekedés e körben jóval kisebb szerepet játszik.

2.2. A Nyugdíjbiztosítási Alapból finanszírozott ellátások kiadásai növekedésének tényezői

A Nyugdíjbiztosítási Alap 2012. évi finanszírozási feladatkörébe tartozó nyugellátások kiadásai növekedésének vizsgálata során a bázisévi adatokkal történő összehasonlítások a 2012. évi költségvetési szerkezetnek megfelelően kerülnek bemutatásra.

A Nyugdíjbiztosítási Alap 2012. évi nyugdíjkiadása a 2011. évi azonos szerkezetű kiadást 260,7 milliárd forinttal, 10,9 %-kal haladta meg. A következő táblázat a nyugdíjkiadás 2012. évi alakulásában szerepet játszó tényezők hatását mutatja be.

A nyugdíjkiadás 2012. évi változásainak összetevői

	Kiadás	Változás
	(Md forint)	(2011=100)
2011. évi nyugdíjkiadás	2 382,1	100,0
Nyugdíjemelések	142,9	6,0
- januári nyugdíjemelés (4,2 %)	100,7	4,2
- novemberi kiegészítő emelés (1,6 %)	41,0	1,7
- méltányossági emelés (az előző évi emelés áthúzódó hatásával együtt)	1,2	0,1
Automatizmusok	117,8	4,9
- létszámváltozás	73,4	3,1
- kiegészítő ellátásszám változása	1,1	0,0
- összetétel-változás, cserélődés	43,3	1,8
2012. évi nyugdíjkiadás összesen	2 642,8	110,9

Az egyes adatok összege a kerekítés miatt eltérhet az összegző adatok értékétől. Az index számítás a pontos értékek alapján történik.

2.2.1. A nyugdíjkiadás alakulásának tényezői

Éves rendszeres nyugdíjemelések

2012-ben az 1997. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: Tny.) 62. §-a értelmében a nyugellátások indexálására az emelés évére tervezett fogyasztói-árnövekedés figyelembevételével került sor, amelyet a központi költségvetésről szóló törvény állapít meg. A Magyarország 2012. évi költségvetéséről szóló 2011. évi CLXXXVIII. törvény 55. § (2) bekezdése alapján a 2012. januárban esedékes nyugdíjemelés meghatározásánál 4,2 %-os fogyasztói árnövekedést kellett figyelembe venni. A 2012. januári nyugdíjemelés részletes szabályait a 335/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet tartalmazta.

A saját jogú nyugellátás és az özvegyi nyugdíj, baleseti özvegyi nyugdíj 2012. január 1-jétől havi 76 260 forint összeghatárig folyósítható együtt. 2012-ben az újonnan megállapításra kerülő öregségi teljes nyugdíj 28 500 forintos, illetőleg az árvaellátás 24 250 forintos legkisebb összege változatlan maradt.

A 4,2 %-os emelés 2012. év folyamán 100,7 milliárd forinttal növelte a nyugdíjkiadást. Az emelésben 2 millió 156 ezer fő részesült. Figyelembe véve a kiegészítő ellátások 656 ezres számát is, az emelés 2 millió 812 ezer ellátásra vonatkozott. A főellátásra jutó emelés januári összege átlagosan 3 610 forint volt, míg a kiegészítő ellátások átlagosan havonta 1190 forinttal

emelkedtek. Egy főre vonatkozóan az átlagos emelés teljes összege havi 3 970 forint volt. Az intézkedésnek január hónapban 8 milliárd 565 millió forint volt a kihatása. Éves szinten a halálozások és az egyéb okokból történő ellátás-megszűnések miatt mérsékeltebb kiadásnövekedés jelentkezett, mint a januári emelési kiadás 12-szerese.

Az év során kiegészítő nyugdíjmelés végrehajtása vált szükségessé. Az évközi kiegészítő nyugdíjmelést az 1997. évi LXXXI. törvény 62. § (3) és (4) bekezdései szabályozzák. Ha a fogyasztói árak növekedésének tárgyévben várható mértéke legalább 1 százalékponttal meghaladja az emelés évre tervezett fogyasztói árnövekedés mértékét, akkor november hónapban – januárra visszamenőleges hatállyal – kiegészítő nyugdíjmelést kell végrehajtani. A kiegészítő nyugdíjmelésnél a nyugdíjasok fogyasztói ár növekedésének – a tárgyév első nyolc hónapja tényadatára alapozott – várható mértékét kell figyelembe venni, amennyiben az meghaladja az általános fogyasztói árnövekedés várható mértékét. Az I-VIII. havi makrogazdasági adatok kiegészítő nyugdíjmelést tettek szükségessé. Az éves várható 5,9 %-os nyugdíjas fogyasztói árnövekedés – a januárban végrehajtott 4,2 %-os emelésen túl – 1,6 %-os kiegészítő nyugdíjmelést indokolt, amelyet a 287/2012. (X. 11.) Korm. rendelet szabályozott. Az emelésre 2012. január 1-jei visszamenőleges hatállyal 2012. november 1-jétől került sor. Ennek hatására a saját jogú nyugellátás és az özvegyi nyugdíj, baleseti özvegyi nyugdíj 2012. január 1-jétől havi 77 480 forint összeghatárig folyósítható együtt.

A novemberi nyugdíjmelésben 2 millió 139 ezer fő részesült. A 656 ezer kiegészítő ellátást is figyelembe véve 2 millió 796 ezer ellátás emelkedett. Az egy főellátásra vonatkozó emelés átlagos összege 1 460 forint volt, a kiegészítő ellátások pedig átlagosan havi 480 forinttal emelkedtek. Az egy főre jutó átlagos emelés teljes összege havi 1 600 forint volt. Az intézkedés november hónapban 3 milliárd 427 millió forinttal növelte a nyugdíjkiadást, mely az egész évre vonatkoztatva 41 milliárd forint kihatású volt. A két emelés együttes hatása $(1,042 \cdot 1,016 - 1) \cdot 100 = 5,9$ %-os növekedést eredményezett.

Méltányossági ellátások

A Magyarország 2012. évi költségvetéséről szóló 2011. évi CLXXXVIII. törvény 17. § (1) bekezdése a 2012. évi kivételes nyugellátás-emelés előirányzatát 700 millió forintban, a kivételes nyugellátás megállapítás előirányzatát 200 millió forintban, az egyszeri segély előirányzatát 500 millió forintban állapította meg.

A méltányossági nyugdíjmelés kiadásnövelő hatása 1,2 milliárd forintot tett ki, ebből 647 millió forint a tárgyévi emelések hatása, 563 millió forint az előző évi emelések áthúzódó hatása.

2012-ben több mint 62 ezer fő kérelmezett méltányossági nyugdíjmelést. A teljesítési arány a 2012-ben elbírált kérelmek számához viszonyítva 43,6 %-os, az egy főre jutó emelés átlaga havi mintegy 3800 forint.

A nyugdíjak méltányossági jogkörben történő megállapítása keretében mintegy 3 ezer fő nyújtott be kérelmet. A 2012. évi összes elbírált kérelem 26,9 %-a került teljesítésre. A 25. életévét betöltött, továbbtanuló árvák árvaellátásának továbbfolyósítása iránti kérelmet 2012-ben közel 1,6 ezer fő nyújtott be, az év során elbíráltak közül mintegy 370 kérelem (23,6 %) került teljesítésre.

Egyszeri segély iránti kérelmet 54,8 ezer fő nyújtott be 2012-ben, az elbíráltakból 45,2 % került teljesítésre. A segélyek átlagösszege mintegy 18 680 forint volt.

2.2.2. Automatizmusok

Az automatizmusok az ellátottak létszámának és a kiegészítő ellátások számának változásán, valamint az állomány összetétele módosulásán, az állományban lévők cserélődésén keresztül hatnak a nyugdíjkiadásokra. 2012-ben az automatizmusok összességükben 117,8 milliárd forinttal, 4,9 %-kal (tehát a nyugdíjmelések hatását közelítő mértékben) növelték a nyugdíjkiadást. Ezen belül a létszámalakulás 73,4 milliárd forintos, (3,1 %-os), az összetétel-változás, cserélődés 43,3 milliárd forintos, (1,8 %-os) kiadásnövekedéssel járt.

A létszám alakulása

2012-ben 2 millió 168 ezer fő részesült Nyugdíjbiztosítási Alapból nyugellátásban. Ez több mint 71 ezer fővel, 3,4 %-kal magasabb az azonos szerkezetben vizsgált előző évi 2 millió 96 ezres létszámnál. A legjelentősebb létszámnövekedést a 2011-ben a nők számára bevezetett új öregségi nyugdíjazási forma igénybevétele eredményezte. Az új ellátás éves átlagos létszáma a 2011. évi közel 17 ezerrel szemben 2012-ben több, mint 76 ezer főre növekedett. A korbetöltött öregségi nyugdíjasok számának növekedése közel azonos az előző évben tapasztaltakkal. A korhatár feletti rokkantsági nyugdíjából „átváltott” öregségi nyugdíjasok száma közel bázisszinten alakult. 2012. évben – az előző évek tendenciáit követve – érzékelhető volt a hozzátartozói főellátások számának csökkenése, amely azzal magyarázható, hogy az özvegyek (elsősorban a nők) közül egyre többen jogosultak saját jogú ellátásra is, ezért a hozzátartozói ellátást kiegészítésként kapják; állományuk

utánpótlása fokozatosan csökken. Az árvaellátások számában is csökkenés mutatkozik, azonban ebben a körben mérsékeltebb a fogyás.

Az ellátottak éves átlagos létszáma a Nyugdíjbiztosítási Alap 2012. évi finanszírozási körében 2006-2012 között

(ezer fő,

%)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2012/2011
Öregségi nyugdíjak (szolgálatfüggő nyugellátásokkal együtt)	1 815	1 807	1 799	1 796	1 830	1 881	1 967	104,6
Korbetöltött öregségi nyugdíjak	1 463	1 451	1 441	1 433	1 453	1 475	1 501	101,8
Korhatár feletti rokkantsági nyugdíjakból, illetve 2012-ben azokból átváltott öregségi nyugdíjak	352	356	359	363	377	390	389	99,8
Nők nyugdíja 40 év jogosultsági idő alapján (szolgálatfüggő nyugellátás)						17	77	464,4
Hozzá tartozói főellátások	267	255	244	234	226	215	201	93,4
Özvegyi nyugdíjak főellátásként	161	152	144	137	130	123	113	92,0
Árvaellátások	106	103	100	97	96	93	88	95,2
Ellátottak száma összesen	2 081	2 062	2 043	2 030	2 056	2 096	2 168	103,4

Az egyes adatok összege a kerekítés miatt eltérhet az összegző adatok értékétől. Az index számítás a pontos értékek alapján történik.

A kiegészítő ellátások számának alakulása

A hozzátartozói kiegészítő ellátások száma 2012-ben mérsékelten, 3 ezer ellátással növekedett. Az ellátások számának 2012. évi növekedése 1,1 milliárd forinttal növelte a nyugdíjkiadást. Kiegészítő hozzátartozói ellátást (özvegyi nyugdíjat) saját jogon folyósított nyugellátás mellett kapnak a jogosultak, ezért a kiegészítő ellátásban részesülők nem növelik az ellátottak létszámát.

2012-ben a kiegészítő ellátások éves átlagos száma 657 ezer volt, a 2011. évi 654 ezerrel szemben. A növekedés okát a hozzátartozói főellátások számának csökkenésével kapcsolatban már jeleztük: mind többen vannak a saját jogú nyugdíjra jogosult nők, akik özvegyi ellátásukat nem főellátásként, hanem a saját jogon szerzett ellátásuk „kiegészítéseként” kapják.

Az összetétel-változás és a cserélődés hatása

Az összetétel-változás, cserélődés az új nyugdíjak és a megszűnő ellátások színvonala közötti eltérést mutatja, illetve kifejezi az állomány egyes – eltérő nyugdíjszínvonalú – csoportjai közötti létszamarányok elmozdulása miatti kiadásváltozást. 2012-ben az összetétel-változás, cserélődés hatása 43,3 milliárd forinttal, 1,8 %-kal emelte a nyugdíjkiadást.

A cserélődés hatását erősítette, hogy az állományban levők ellátása (az 5,9 %-os emeléssel) lassúbb ütemben nőtt, mint amennyit a 2012-ben nyugdíjba vonulóakra vonatkozóan újonnan „belépő” valorizációs szorzó (a 2011. évi, 6,4 %-os nettó átlagkereset-növekedés) emelt a nyugdíj alapjául szolgáló átlagkereseten. Így a nyugdíjasok állományába újonnan bekerülők átlagos induló nyugdíja gyorsabb ütemben nőtt, mint az állományból kikerülők átlagos ellátása. Emellett hatott az ellátások arányainak módosulása is: nőtt a létszám a magasabb ellátási színvonalú korbetöltött öregségi nyugdíjak, s különösen a nők új típusú öregségi nyugdíja esetében, míg csökkent az ellátottak száma az alacsonyabb ellátási színvonalú hozzátartozói ellátások körében.

2.3. A nőket a 40 év jogosultsági idő alapján megillető öregségi nyugdíj

2011-ben új öregségi nyugdíjazási forma igénybevételi lehetősége nyílt meg a nők számára. Hosszú, a teljes aktív életszakaszt lefedő, legalább 40 év munkavégzés után – a jogosultsági feltételek szerint – nyugdíjba vonulhatnak, anélkül, hogy külön életkori feltételt is teljesíteniük kellene.

Az ellátórendszer 2012. évi változásával összefüggésben a törvény arról rendelkezett, hogy azokat a nőket, akik más korai öregségi nyugdíjazási formát (tipikusan: előrehozott öregségi nyugdíjat) vettek igénybe, de van legalább 40 év jogosultsági idejük, át kell „sorolni” a nők számára létrehozott új nyugdíjazási formába. (Ezt az indokolta, hogy a korai öregségi nyugdíjak 2012. január 1-jével megszűntek, s helyükbe – nyugdíjas státuszt nem biztosító – szociális ellátások léptek. A 40 év jogosultsági időn alapuló ellátás azonban továbbra is nyugdíjnak minősül.) A szóban forgó átsorolás januárban 28 ezer fővel, a további hónapokra áthúzódó átsorolásokkal pedig összességében mintegy 32 ezer fővel növelte meg az állományi létszámot.

Az állomány a 2012. januári 63 ezerről decemberig közel 87 ezer főre nőtt. Az éves átlagos állományi létszám 76,6 ezer fő volt (az előző évi átlagos létszám több, mint 4,6-szerese).

Az új ellátási formára 2011-ben fordított kiadás 26,3 milliárd forintot tett ki, több milliárd forinttal elmaradt a prognosztizálttól. A kiadás éves átlagban 16,5 ezer fős állományi létszámhoz kapcsolódott. 2012-ben a több mint 30 ezer fő említett „átsorolása” a kiadásokat is jelentős mértékben (mintegy 42 milliárd forinttal) megemelte, erőteljesebben mint a létszámot. Ugyanis a „volt” előrehozott öregségi nyugdíjasok nyugdíjszínvonala lényegesen magasabb, mint a közvetlenül az új nyugdíjazási formát igénybevevőké.

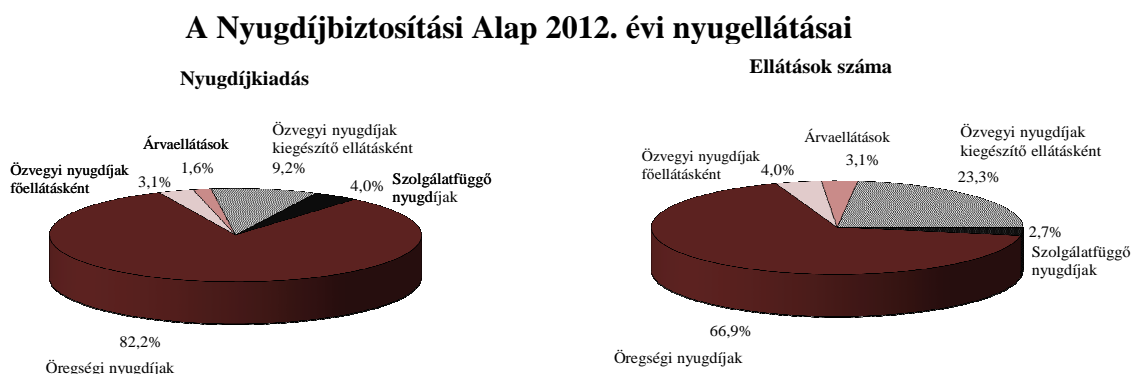
A 2012. évi kiadás – mintegy 44,4 milliárd forinttal, 73 %-kal meghaladva az előirányzatot 105,1 milliárd forint. A nagymértékű túllépés elsősorban az említett átsorolások vártnál jóval szélesebb köre – és az érintettek relatíve

magas nyugdíjszínvonala – hatására következett be. A létszám növekedése az átsorolások hatását figyelmen kívül hagyva is a vártnál gyorsabb volt. Ebben szerepet játszott, hogy az ellátórendszer 2012. évi átalakulása, az előrehozás lehetőségének megszűnése miatt az ellátottak a korábbi előrehozott korhatár elérésekor nem kerülnek át egy másik állományba (az öregségi nyugdíjkorhatárig maradnak ebben az állományban). Szerepet játszik az is, hogy 2012-ben a fő érintett évjárat az 1954-es születésűeké volt, amely a legnagyobb létszámú "Ratkó korosztály". A magas nyugdíjba vonulási hajlandóságot bizonyos mértékig magyarázhatja a nyugdíjrendszer 2012. évi átalakítása is.

Az átlagos ellátás 2012-ben 107 800 forint volt, amely az előző évhez képest 16,0 %-os növekedést mutat. A magas növekedési ütemet az átsorolások már említett hatása is magyarázza.

2.4. Főbb ellátáscsoportok

A Nyugdíjbiztosítási Alapból finanszírozott ellátásoknak az egyes ellátáscsoportok közötti megoszlását a kiadás és az ellátások száma szerint a következő ábra szemlélteti.

Öregségi nyugdíjban – szolgálatfüggő nyugdíjak nélkül – 1 millió 890 ezer fő részesült. Ez a létszám mintegy 26 ezer fővel, 1,8 %-kal magasabb, mint az előző évben.

Ezen belül a korbetöltött öregségi nyugdíjasok havi átlagos száma 1 millió 501 ezer fő volt, a korhatár feletti rokkantsági és baleseti rokkantsági nyugdíjasokból átváltott öregségi nyugdíjasok havi átlagos száma 389 ezer főt tett ki.

Az újonnan megállapított korbetöltött ellátások mellett számottevő növekedési tényezőt jelentett ebben az évben is az előrehozott állományból

korbetöltött öregségi ellátások közé kerülők egy korosztálynyi (az 1950-es születésű nők és férfiak) állománya.

2009. évet megelőzően a női öregségi nyugdíjkorhatár minden páros évben emelkedett. Ezért ezekben az években a korai öregségi nyugdíjban részesülők nem váltak korbetöltötté, így évközben az állomány – a természetes fogyásnak megfelelően – csökkent. 2009-től kezdődően a ciklikusság megszűnt (a női öregségi nyugdíjkorhatár 2008-ban elérte a 62 évet), így a női korai öregségi nyugdíjasok egy-egy korosztálynyi állománya a férfiakkal azonosan évente kerül át a korbetöltött öregségi nyugdíjasok állományába, növelve ezzel az ellátotti létszámot.

Az öregségi nyugdíjak havi átlagos összege 2012-ben mintegy 95 700 forint volt.

Ezen belül a korbetöltött öregségi nyugdíjak havi átlagos összege 98 600 forint, a korhatár feletti rokkantsági és baleseti rokkantsági nyugdíjasokból átváltott öregségi nyugdíjak havi átlagos összege 84 700 forint volt.

Az előző évhez képest az öregségi átlagnyugdíj 7,0 %-kal nőtt. Ebben meghatározó szerepe volt a januári éves „rendszeres” nyugdíjemelésnek, valamint a novemberi kiegészítésnek, a fennmaradó rész pedig a nyugdíjas állomány létszám-összetételének változásából, cserélődéséből adódik. A felsorolt tényezők együttes hatásaként az öregségi nyugdíj 2012-es kiadási összege 2 171,5 milliárd forint volt, amely 8,5 %-kal magasabb összegű az előző évinél.

Szolgálatfüggő nyugdíjban (a nőknek 40 év jogosultsági idő alapján járó nyugdíjban) 2012-ben mintegy 77 ezer fő részesült. A 2011. évi átlagosan mintegy 17 ezer főhöz viszonyított növekedésben nagy szerepe volt, hogy 2012. évtől a törvényi rendelkezés értelmében a más, korai öregségi nyugdíjazási formát igénybe vevő, de legalább 40 év jogosultsági idővel rendelkező nőket át kell sorolni a szolgálatfüggő nyugellátási formába.

A nők 40 év jogosultsági idővel szereshető öregségi nyugdíjának egy főre jutó havi átlaga 107 800 forintot tett ki. A havi átlagérték számításához a bevezetés utáni gyors létszámfelfutásra való tekintettel a tárgyhavi (a hóközi kifizetéseket figyelmen kívül hagyó) kifizetések szolgáltak alapul.

A szolgálatfüggő nyugdíjak 2012-es kiadási összege 105,1 milliárd forint volt.

Főellátásként folyósított özvegyi nyugdíjban részesülők 113 ezer fős átlagos létszáma 9 800 fővel 8,0 %-os csökkenést jelent az előző évhez képest.

Az ideiglenes özvegyi nyugdíjban részesülők átlagos száma a 2011. évi 9 ezer ellátottnál mérsékeltebb, 8 ezer fő volt. (Ideiglenes özvegyi nyugdíjjal csak rövid ideig, általában egy évig vannak állományban az ellátottak.) Az özvegyi főellátások döntő többsége állandó ellátás. A korhatár alatti állandó özvegyi nyugdíjasok száma 19 ezer, míg a korbetöltöttként állandó ellátásra jogosultaké 86 ezer fő. A folyamatos létszámcsökkenés ebben a csoportban figyelhető meg leginkább: az ezredfordulón mutatkozó létszám még 167 ezer fő volt.

Az özvegyi főellátásban részesülők egy főre jutó átlagos összege mintegy 60 000 forint volt. A bázisévhez képest 4,3 %-os volt a növekedés.

Az özvegyi főellátások közül az ideiglenes özvegyi nyugdíjban részesülők nyugdíja a legmagasabb: 2012. évi átlagos összege mintegy 71 500 forint volt. A korbetöltöttek özvegyi nyugdíjára kifizetett havi átlaga 64 600 forintot tett ki. (Mind az ideiglenes-, mind a korbetöltött özvegyi nyugdíjasok özvegyi nyugdíja: 60 %-os mértékű.) A korhatár alattiak átlagos havi ellátása ennél lényegesen kisebb (33 400 forint), ugyanis ebben a körben sokan a nevelt árvákra tekintettel kapják az ellátást, s ilyen esetben az özvegyi nyugdíj mértéke 30 % (az árvák további 30-30 %-os mértékű árvaellátása emeli meg családi szinten a keresetpótlás mértékét).

Árvaellátásban 88 ezer fő részesült átlagosan, mely az előző évhez képest 4,8 %-os csökkenést jelent. Az árvaellátás átlagos havi összege mintegy 38 900 forint volt.

2012-ben a *kiegészítő ellátások* körébe tartozó ideiglenes özvegyi nyugdíjak átlagos száma 27 ezer, az ellátások havi átlaga mintegy 73 800 forint volt. Az egyesítési kiegészítések (átlagos számuk 102 ezer volt) átlagos havi összege 30 700 forint, az együttfolyósított kiegészítéseké pedig 28 600 forint (ez utóbbi körbe 527 ezer folyósított ellátás tartozott).

A Nyugdíjbiztosítási Alap 2012-ben özvegyi főellátásokra 81,1 milliárd forintot, árvaellátásokra 41,3 milliárd forintot, özvegyi kiegészítő ellátásokra pedig 243,3 milliárd forintot fordított. Az előző évihez viszonyítva az özvegyi főellátások kiadás-csökkenése 4,1 % volt, az árvaellátásoknál 1,4 % volt a kiadáscsökkenés, a kiegészítő ellátások kiadása pedig 7,1 %-kal emelkedett. A kiadás-változás eltérését elsősorban a két ellátáscsoport létszámalakulásának ellentétes iránya magyarázza: a főellátások száma csökkent, a kiegészítőké nőtt.

2.5. A reálérték, relatív pozíció

A nyugdíjak reálértékének egy adott évi változását az év során végrehajtott nyugdíjemelések (és egyéb nyugdíjintézkedések), valamint a fogyasztói árnövekedés viszonya határozza meg.

2012-ben a nyugdíjas állományt érintő intézkedés a 4,2 %-os januári nyugdíjemelés és a novemberi 1,6 %-os kiegészítő nyugdíjemelés volt. Ezen intézkedések együttes hatására nominálisan 5,9 %-kal növekedett a nyugdíjak értéke. A méltányossági intézkedések hatását is figyelembe véve az index – a kerekítéssel összefüggésben – nem változik. Tekintve, hogy a nyugdíjas (és az általános) fogyasztói árszínvonal növekedése ennél 0,2 %-ponttal alacsonyabb, 2012-ben – az előző évhez hasonlóan – a nyugdíjak megőrizték reálértéküket, sőt az csekély mértékben gyarapodott is.

2012-ben a nettó átlagkereset reálértéke 3,5 %-kal csökkent. A nyugdíjak keresetekhez viszonyított relatív pozíciója 3,8 %-os mértékben javult. A nyugdíjak reálérték-alakulását 2006-tól a következő táblázat mutatja. A táblázat I.-gyel jelölt oszlopaiban a nyugdíjasok teljes körére kiterjedő intézkedések hatását jelző mutatók, míg II.-vel jelölt oszlopaiban valamennyi, a nyugdíjba „beépülő” növekedést eredményező intézkedést számításba vevő mutatók találhatók.

A nyugdíjak reálértékének és relatív pozíciójának változása* (%)

Évek	Fogyasztói árindex ¹	Nettó átlagkereset növekedés ²	Nyugdíjemelés ³		Nyugdíjak reálérték-változása ⁴		Nyugdíjak relatív pozíció-változása ⁴	
			I.	II.	I.	II.	I.	II.
2006	3,9/5,0	7,6	7,6	8,2	2,5	3,0	-1,0	-0,5
2007	8,0/10,7	3,0	6,5	8,3	-3,8	-2,2	0,9	2,6
2008	6,1/6,9	7,0	7,3	8,8	0,4	1,8	-0,4	1,0
2009	4,2/4,9	1,8	-1,9	-1,8	-6,5	-6,4	-4,3	-4,2
2010	4,9/4,5	6,8	1,6	2,5	-2,8	-1,9	-4,5	-3,6
2011	3,9/4,4	6,4	4,3	4,4	-0,1	0,0	-2,4	-2,4
2012	5,7/5,7	2,0	5,9	5,9	0,2	0,2	3,8	3,8

*A nyugdíjak reálérték-változása a nyugdíjak vásárlóerejének változását méri; kiszámítása a nyugdíjemelés indexének a fogyasztói árindexszel (2002-től a nyugdíjas fogyasztói árindexszel) való osztása útján történik. A nyugdíjak relatív pozíció-változása a nyugdíjak vásárlóerejének a keresetek vásárlóerejéhez viszonyított (relatív) változását méri; kiszámítása a nyugdíjak reálérték-indexének a reálkereset-indexszel való osztása útján történik.

¹Az általános és a nyugdíjas árindex.

²A 2013. február 21-én rendelkezésre álló KSH éves adatok alapján.

³A nyugdíjemelés I. csak a nyugdíjasok teljes körére kiterjedő nyugdíjemelések hatását és a 13. havi nyugdíj fokozatos bevezetésének/megszüntetésének hatását tartalmazza. A nyugdíjemelés II. a nyugdíjemelés I. adataihoz hozzászámítja a nyugdíjasok meghatározott csoportjaira kiterjedő, a nyugdíjakba beépülő emelések hatását is. (Ilyen emelések voltak a korrekciós nyugdíjemelések és a méltányossági emelések.)

⁴A nyugdíjak reálérték változása a nyugdíjas árindexszel, a kereseteké az általános árindexszel számolva.

II. 2. 2. Nyugdíjbiztosítás egyéb kiadásai

Megnevezés	millió Ft				
	2011. évi teljesítés	2012. évi törvényi előirányzat	2012. évi teljesítés	2012. évi telj. az előir. %-ában	2012. évi telj. a 2011. évi %-ában
<i>Nyugdíjbiztosítás egyéb kiadásai</i>	6 994,2	7 150,0	4 909,5	68,7	70,2
- ebből postaköltség	6 073,1	6 200,0	3 825,9	61,7	63,0
- ebből egyéb kiadások	921,1	950,0	1 083,6	114,1	117,6

A Nyugdíjbiztosítás egyéb kiadásai 4 909,5 millió forint összege 2 240,5 millió forinttal, 31,3 %-kal kevesebb az előirányzatnál, és 2 084,7 millió forinttal, 29,8 %-kal alatta marad a bázisidőszaki teljesítésnek.

A Nyugdíjbiztosítás egyéb kiadásai meghatározó részét (77,9 %-át) a postaköltségek 3 825,9 millió forint összege teszi ki, amely 2 374,1 millió forinttal, 38,3 %-kal kevesebb az előirányzatnál, és 2 247,2 millió forinttal, 37,0 %-kal alatta marad az előző évi teljesítésnek. A postaköltségek megközelítőleg 68,9 %-át a – a nyugellátások átutalásához kapcsolódó - postautalvány költsége teszi ki, mely 1 891,4 millió forinttal, 41,8 %-kal csökkent a bázisévhez képest. E csökkenés összefügg azzal, hogy - bár az utalványdíj 5,1 %-kal emelkedett, - a „profiltisztítást” követően az Ny. Alapnál maradt ellátásokhoz kapcsolódó utalványok száma hasonló mértékben csökkent. A postaköltségek fennmaradó részét (megközelítőleg 31,1 %-át) a levélpostai költségek összege képezi, amely 355,9 millió forinttal 33 %-kal kevesebb az előző évi összegnél. A kiadás csökkenéséhez hozzájárult, hogy a 2011. évben felmerült rendkívüli kiadások 2012. évben már nem jelentkeztek.

Az Egyéb kiadások 1 083,6 millió forint összegben teljesültek, amely 133,6 millió forinttal, 14,1 %-kal magasabb az előirányzatnál, és 162,5 millió forinttal, 17,6 %-kal meghaladja a bázisidőszaki teljesítést. A bázishoz viszonyított növekedése döntően azzal áll összefüggésben, hogy - a társadalombiztosítás pénzügyi alapjairól, és azok 1993. évi költségvetéséről szóló 1992. évi LXXXIV. törvény 4. § (2) bekezdése 2012. január 1-jétől hatályos módosítása értelmében - az Egyéb kiadások előirányzata tartalmilag kibővült az ügyfelekkel való kapcsolattartás nyomtatott dokumentumainak előállítási költségei, valamint a bérmentesítő gép működtetésével összefüggő kiadások költségeinek összegével.

II. 2. 3. Rokkantsági, rehabilitációs ellátások fedezetére az E. alapnak átadott pénzeszköz

A Rokkantsági, rehabilitációs ellátások fedezetére az E. Alapnak átadott pénzeszköz teljesítése – a költségvetési törvényben foglaltaknak megfelelően – előirányzat szinten, 158 763,9 millió forint összegben teljesült. Ez az összeg a – társadalombiztosítási ellátások profiltisztításával összefüggésben – az előző években az Ny. Alap költségvetésében szereplő, és 2012. évben az E. Alap költségvetésébe került rokkantsági és rehabilitációs ellátások fedezetéhez járul hozzá.

II. 2. 4. Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Alapnak átadott pénzeszköz

A Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Alapnak átadott pénzeszköz – a költségvetési törvényben foglaltaknak megfelelően – 17 714,0 millió forint összegben teljesült. Az Ny. Alap azon *korhatár alatti öregségi nyugdíjak* fedezetéhez ad át pénzeszközt, amelyek 2012. évben a Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Alap finanszírozási körébe kerültek (szolgálati-, karkedvezményes- és előrehozott öregségi nyugdíj).

II. 2. 5. Vagyongazdálkodás kiadásai

millió forint

Megnevezés	2011. évi teljesítés	2012. évi törvényi előirányzat	2012. évi teljesítés	2012. évi telj. az előir. %-ában	2012. évi telj. a 2011. évi %-ában
Vagyongazdálkodás kiadásai	2,2	3,0	0,3	10,0	13,6
Ellátások fedezetére szolgáló vagyongazdálkodás kiadásai	2,2	3,0	0,3	10,0	13,6

A vagyongazdálkodás kiadásainak összege 0,3 millió forint, amely 10,0 %-a az éves előirányzatnak. A fenti kiadás teljes egészében a járuléktartozás fejében átvett vagyonnal összefüggésben keletkezett.

II. 2. 6. Működésre fordított kiadások

Működési célú kiadások

A működési célú kiadások biztosítják a fedezetet az Ny. Alap kezeléséért felelős központi hivatali szerv, az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság és annak központi igazgatási szervei feladatellátásához.

Megnevezés	2011. évi teljesítés	2012. évi eredeti előirányzat	2012. évi módosított előirányzat	millió forint	
				2012. évi teljesítés	2012. évi telj. a mód. előirányzat %-ában
Személyi juttatás	6 398,6	5 527,0	5 848,4	5 642,0	96,5
Munkaa. terh.jár. és szoc. h.jár. adó	1 610,0	1 419,0	1 701,6	1 652,2	97,1
Dologi kiadás	3 802,6	3 884,6	4 786,9	3 899,3	81,5
Egyéb műk. célú tám., kiadás	795,5	25,0	85,7	85,7	100,0
Intézményi beruházás	1 001,2	181,1	1 518,9	1 118,4	73,6
Felújítás	11,0		12,0	11,4	95,0
Egyéb felhalm. célú tám. kiad.	1,1				
Kölcsönök	58,7		50,0	50,0	100,0
Összesen:	13 678,7	11 036,7	14 003,5	12 459,0	89,0

Az Országgyűlés a Nyugdíjbiztosítási Alap 2012. évi működési kiadásaira 11 036,7 millió forintot hagyott jóvá. Ebből a központi hivatali szerv kiadásaira – amely magában foglalja az igazgatási szervek működési kiadásainak egy részét (pl. informatikai kiadások, egyes üzemeltetési kiadások) is – 5 479,4 millió forint, az igazgatási szervek működési kiadásaira 5 557,3 millió forint eredeti előirányzat állt rendelkezésre.

A módosításokra és átcsoportosításokra – a költségvetési, illetve az államháztartási törvényben foglaltaknak megfelelően – Kormány hatáskörben, irányító szervi jogkörben és saját hatáskörű rendelkezések alapján került sor.

Kormány hatáskörében összesen 30,9 millió forint előirányzat-csökkentésre került sor, ebből

- a 1635/2012. (XII. 18.) Korm. határozat 1. pontja szerinti 137,7 millió forint előirányzat-csökkentés, ami a központi hivatali szervnél került végrehajtásra,

- a központi költségvetés céltartalékából a Magyarország 2012. évi költségvetéséről szóló 2011. évi CLXXXVIII. törvény
 - 4. §-ának (1) bekezdése szerint, a költségvetési szerveknél foglalkoztatottak 2012. évi kompenzációjának támogatására 96,5 millió forint,
 - 4. §-ának (2) bekezdése b) pontjában foglaltak alapján pedig a prémium évek programról és a különleges foglalkoztatási állományról szóló törvény szerinti munkáltatói kifizetések támogatására 10,3 millió forint pótelőirányzat került bevonásra.

Irányító szervi hatáskörű előirányzat-módosítás 24,5 millió forint összegben került végrehajtásra, mely az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII.31.) Korm. rendelet szerinti többletbevétel bevonása.

Az intézményi hatáskörű előirányzat-módosítások összege 2 973,2 millió forint, melyből:

- 1 885,1 millió forint előző évi előirányzat-maradvány,
- 1 001,7 millió forint az EKOP-1.A.1-08/C-2009-0003-as azonosítószámú projektre a közreműködő szervezetnek benyújtott elszámolások alapján elfogadott és 2012. évben finanszírozott támogatás,
- 79,7 millió forint 2012. évben előirányzatosított többletbevétel,
- 6,7 millió forint az „Idősödés és nemzedékek közötti szolidaritás Európai Évek” 31563-2/2011. számú együttműködési megállapodásban vállalt feladatok ellátására előirányzat-maradvány átvétel.

Az előző évben képződött 1 885,1 millió forint előirányzat-maradványból 1 883,8 millió forint felhasználásra, 0,4 millió forint a központi költségvetésbe a 2011. évi kompenzációra kapott támogatás fel nem használt összegének visszautalására került. 0,9 millió forint kötelezettségvállalással terhelt, pénzügyileg 2012. június 30-áig nem teljesült maradvány visszahagyásra került, azonban felhasználása 2012. évben nem történt meg.

Az előbbieket figyelembe véve, 2012-ben összesen 14 003,5 millió forint felhasználható előirányzat állt az ágazat rendelkezésére.

A 2012. évi működési kiadások tényleges teljesítése 12 459,0 millió forint. Összességében 1 546,7 millió forint maradvány képződött, ebből a kiadási megtakarítás 1 544,5 millió forint, a bevételi többlet 1,3 millió forint, az előző évben képződött összeg 0,9 millió forint. A képződött előirányzat-maradványból 1 491,1 millió forint kötelezettségvállalással terhelt. A kötelezettségvállalás 69,5 %-a informatikai beruházási és működtetési kiadás.

2012. május 1-jétől az erőforrások átláthatósága, a takarékoság és racionalizálás érdekében a nyugdíjbiztosítási költségvetési szervek között feladat- és ezzel együtt előirányzat-átcsoportosításra került sor.

A működési kiadások legjelentősebb tételei a személyi juttatások és a munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó, arányuk az összes működési kiadáson belül együttesen 64,7 %. Az ágazatban a személyi juttatásokra fordított kiadások összege 5 642,0 millió forint.

Az ágazat 2012. I. 1-jei engedélyezett létszáma 1 622 fő volt, ami a kormányzati létszámcsökkentésről szóló 1004/2012. (I. 11.) Korm. határozat végrehajtása következtében 162 fővel csökkent. A Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatalról, valamint a szakmai irányítása alá tartozó rehabilitációs szakigazgatási szervek feladat- és hatásköréről szóló 95/2012. (V.15.) Korm. rendelet alapján feladat és ezzel együtt 13 fő évközi átadására került sor. Ezen változásokat követően az engedélyezett létszám 1 447 főre módosult.

Az ágazat dologi kiadásainak teljesítése 3 899,3 millió forint, a 2012. évben felhasználható módosított előirányzatnál 18,5 %-kal kevesebb.

Intézményi beruházási kiadásokra (elsősorban informatikai beruházásra) a rendelkezésre álló 1 518,9 millió forint módosított előirányzathoz 1 118,4 millió forint került felhasználásra. A forrást a 181,1 millió forint törvényi előirányzaton felül 376,0 millió forint előirányzat-maradvány bevonása, az EKOP projekt keretében kapott 590,3 millió forint támogatás, továbbá az egyéb előirányzatok terhére történt átcsoportosítás biztosította.

Felújítási kiadásokra előirányzat a költségvetési törvényben nem került meghatározásra. Év közben 11,4 millió forint összegű munka elvégzése történt, melynek forrása 10,5 millió forint előző évi előirányzat-maradvány, illetve más előirányzatokról történt átcsoportosítás.

Központi hivatali szerv

A Nyugdíjbiztosítási Alap kezelését és a nyugdíjbiztosítás szakmai irányítását ellátó központi hivatali szerv (ONYF) működési kiadásaira a 5 479,4 millió forint eredeti előirányzattal szemben 7 325,5 millió forint módosított előirányzat állt rendelkezésre. A teljesítés összege 6 097,0 millió forint, ami a felhasználható előirányzathoz viszonyítva 16,8 %-kal kevesebb.

A személyi juttatások eredeti előirányzata 1 627,7 millió forint, módosított előirányzata 1 436,4 millió forint. A teljesítés 1 405,8 millió forint.

Az ONYF engedélyezett induló létszáma 351 fő, a létszámcsökkentés miatt 35 fővel, a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatalhoz történt átadás miatt 10 fővel, az igazgatási szervekhez történt - feladat átcsoportosításhoz kapcsolódó - létszám átadás következtében 23 fővel csökkent, így év végére az engedélyezett létszám 283 főre változott.

A munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó módosított előirányzata 425,8 millió forint, a teljesítés 418,4 millió forint.

A dologi kiadások 3 927,4 millió forintos felhasználható előirányzatával szemben a teljesítés 20,4 %-kal kevesebb, 3 127,4 millió forint. A dologi előirányzatok felhasználása jelentős részben (61,9 %) az informatikai rendszerek fenntartására történt, illetve az intézmény üzemeltetésére, igénybevett karbantartási szolgáltatásokra, készlet beszerzésekre és egyéb költségekre nyújtott fedezetet.

A beruházási kiadások felhasználható előirányzata 1 428,9 millió forintos összegével szemben a teljesítés 1 038,4 millió forint. A kiadások döntő része informatikai beruházás.

Kölcsönök kiemelt előirányzatra eredeti előirányzat nem került megtervezésre, az 50,0 millió forint módosított előirányzat a dologi kiadások kiemelt előirányzatból átcsoportosított, a dolgozói lakáskölcsönökre fordítható összeg. A hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXXI. törvény 200/B. §-a alapján lehetőség nyílt a deviza hitelek rögzített árfolyamon történő végtörlesztésére, ehhez 2011. évben biztosított forrást az ágazat. A végtörlesztéshez kapcsolódóan 24 fő részére a támogatások 2011. évben elbírására kerültek, de a dolgozókkal történő szerződések megkötése és 79,5 millió forint kölcsön folyósítása áthúzódott 2012. évre. 2012. évben lakásvásárlás-felújítás céljára 6 fő részesült 22,5 millió forint kamatmentes kölcsönben.

A központi hivatali szerv előirányzat-maradványa 1 230,6 millió forint, melyből 1 177,2 millió forint kötelezettség-vállalással terhelt. Az előirányzat-maradványból tárgyévben keletkezett 1 229,7 millió forint.

A Központi hivatali szerv költségvetéséből az ágazat egészének informatikai célú kiadásaira 2012. évben 2 287,7 millió forint dologi és intézményi beruházási előirányzat került felhasználásra.

Dologi kiadások

- A készletbeszerzés keretein belül elsősorban számítástechnikai, kommunikációs készletek (többek között: festékkazetták, tintapatronok, IBM data- és cleaning cartridgek) beszerzésére került sor.
- Kommunikációs szolgáltatások legnagyobb részét a nyugdíjbiztosítási ágazat központi rendszereinek működtetéséhez szükséges rendszertámogatási, rendszerfelügyeleti szolgáltatások, szakértői díjak kiadásai, telefonközpontok és Call Center karbantartási kiadásai, illetve adatátviteli célú távközlési díjak, elsősorban az egységes kormányzati gerinchálózat szolgáltatásának díja alkották.
- Bérleti díj kiadások elsősorban a nyugdíjbiztosítás központi alkalmazói rendszereinek futtatásához szükséges hardverkörnyezet és szoftverlicenszek biztosítása érdekében merültek fel, de emellett az

ágazati feladatok ellátásához szükséges jogtár és cégtár elérés biztosítását is szolgálták.

- A zavartalan, folyamatos működés biztosítása érdekében jelentős ráfordítás merült fel a számítástechnikai eszközök, fénymásolók, nyomtatók, borítékoló és bérmentesítő gépek karbantartására, a Központi Archívum dokumentumkezelésével, anyagmozgatásával kapcsolatos feladatok ellátására.

Beruházási kiadások

- Szoftverek vásárlása keretében beszerzésre kerültek:

Adatbázis-kezelő szoftverek (128 db licence), melyek az EKOP-ban keletkező adatok számára nyújtanak jól kezelhető támogatott környezetet.

Mentésekhez, alkalmazások futtatásához szükséges, valamint irodai (MS Office), levelezés, nyilvántartás, iktatás céljára szolgáló szoftver licenszek.

Egyéb szoftver termékek:

- Katasztrófatűrő informatikai infrastruktúra kiépítéséhez szükséges szoftverek
 - EKOP okmányrögzítési szoftver
 - EKOP kiértékelési adatokat generáló rendszer szoftver
 - NAV adatbefogadást és az adatok feldolgozását biztosító informatikai háttér fejlesztése
 - KELEN rendszerbeli okmányok és a JAFO nyilvántartásban tárolt adatok okmány feldolgozási feladatainak rendszertámogatása
 - Kimenő dokumentáció központi előállítás és tárolása
 - MEGÁLL rendszerben kezelt adatok KELEN rendszerbe töltéséhez készített program,
 - NYUFIG interaktív ügyviteli rendszer kiegészítése
 - adatkapcsolat kialakítása (FSZH, NAV, OH)
 - az Ügyfélkapu Nyomtatványtár nyomtatási funkciójának átalakítása
- A gépek, berendezések, felszerelések vásárlására fordított összegek jelentősebb tételei:
 - IBM XIV. tároló rendszer megvásárlása adattárolási célra
 - 406 db számítógép beszerzése adatrögzítés részére
 - Optiview analízátor beruházás- hálózat analízálás
 - Katasztrófatűrő informatikai infrastruktúra kiépítéséhez szükséges hálózati eszköz

Támogatási program bemutatása

Új Magyarország Fejlesztési Terv Elektronikus Közigazgatás Operatív Program támogatási rendszeréhez az ONYF által benyújtott és elnyert „Betekintési jog gyakorlása magányszemélyek számára a nyugdíjbiztosításnál

nyilvántartott adatokba,, elnevezésű, EKOP-1.A.1-08/C-2009-0003 azonosítószámú pályázat alapján a támogatási szerződés aláírására 2009. novemberében került sor. A megítélt támogatási összeg 1 019,2 millió Ft. A támogatási szerződés módosítása után a projekt fizikai megvalósításának záró dátuma 2012. december 31-re módosult.

A projekt megvalósításával létrehozott rendszer lehetővé teszi az ügyfelek számára a róluk nyilvántartott szolgálati idő és kereseti adatok megtekintését, az azokról készült hitelesített kimutatás hagyományos, vagy elektronikus úton történő megküldését, megvalósítva ezzel a Tny. 68. § (1) bekezdésében a nyugdíjbiztosítási ágazat számára előírt feladatot. Így lehetővé válik az ügyfelek kérelmére, - illetve előre meghatározott ütemezés szerint bizonyos nyugdíj előtt álló korosztályok számára - a róluk nyilvántartott adatok hivatalból történő megküldése elektronikus ügyintézés keretében vagy postai úton. A rendszer biztosítja továbbá a megküldött adatokkal kapcsolatos adategyeztetést és a véglegesített adatoknak a nyugdíjbiztosítási hatósági nyilvántartásba történő jogerős bejegyzését.

A projekt megvalósításának forrása induláskor 100 %-ban támogatási szerződés volt, azonban a kivitelezés során szükségessé vált saját forrás bevonása is. A projekt kiadások elszámolása 748,3 millió forint összegben szállítói finanszírozásba tartozott, utófinanszírozás 253,4 millió forint összegben valósult meg. A projekt elszámolásának, számviteli nyilvántartásának elkülönült vezetését az ONYF-nél használt integrált pénzügyi, költségvetési és humánpolitikai rendszer biztosítja.

A 2012. évi beszámoló forduló napjáig elszámolt költségvetési kiadást fő jogcímenként az alábbi táblázat mutatja:

millió Ft

Kiadási jogcím	Projekt Támogatásból finanszírozott	Saját forrásból
Immateriális javak beszerzése	107,6	12,9
Tárgyi eszközök beszerzése	482,7	34,5
Személyi juttatások	23,1	
Munkaadókat t. jár., szoc. h.jár. adó	6,2	
Szolgáltatási kiadások	382,1	9,6
Összesen	1 001,7	57,0

A projekt záró kifizetési igény benyújtása 2013. költségvetési évben esedékes, mellyel együtt kerül lehívásra a még meg nem térített projektelemekre a fennmaradó támogatási keret.

Igazgatási szervek

Az ONYF igazgatási szervei az ellátásokat központilag folyósító, egyben az elhalt nyugdíjasok utáni hozzátartozói igényeket elbíráló Nyugdíjfolyósító

Igazgatóság, valamint elsőfokú nyugdíj-megállapítási, továbbá központi nyilvántartási és informatikai feladat- és hatáskörrel rendelkező Központi Nyugdíjnyilvántartó és Informatikai Igazgatóság.

Az igazgatási szervek engedélyezett létszáma 2012. január 1-jén 1 271 fő volt, év közben 107 fővel csökkent. Az induló létszám létszámleépítés miatt 127 fővel, a Budapest Főváros Kormányhivatala Rehabilitációs Szakigazgatási Szervéhez történt évközi átadás miatt 3 fővel csökkent, az ONYF-től SZMSZ változás következtében 23 fővel növekedett, összességében az engedélyezett létszám év végére 1164 főre változott.

Az ONYF igazgatási szerveinek működési kiadásaira az 5 557,3 millió forint eredeti előirányzattal szemben, 6 678,0 millió forint módosított előirányzat állt rendelkezésre. A 2012. évi tényleges teljesítés összege 6 362,0 millió forint.

A személyi juttatás eredeti előirányzata 3 899,3 millió forint, módosított előirányzata 4 412,0 millió forint. A tényleges felhasználás 4 236,2 millió forint.

A kapcsolódó munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó felhasználható kerete 1 275,8 millió forint, teljesítés 1 233,8 millió forint.

Az igazgatási szervek 657,8 millió forint eredeti dologi kiadások előirányzata a feladatellátáshoz szükséges működési kiadásokra, és a Nyugdíjfolyósító Igazgatóság épület üzemeltetésének fedezetére került meghatározására. Az év közbeni SZMSZ változás következtében 2012. július 1-jétől az épületek üzemeltetése az ONYF-hez került, ami csökkenést eredményezett, azonban egyéb módosítások (előző évi előirányzat-maradvány, többletbevétel bevonása, kiemelt előirányzatok közötti átcsoportosítás) következtében összességében 859,5 millió forint módosított előirányzat állt rendelkezésre, ebből 771,9 millió forint felhasználása történt meg. Az igazgatási szervek zavartalan működése a takarékos gazdálkodás eredményeként, az előirányzatok ésszerű felhasználásával volt biztosítható.

Felhalmozási kiadásokra eredeti előirányzat nem állt rendelkezésre. A 102,0 millió forint forrást az előző évi maradvány bevonása, illetve az évközi átcsoportosítások biztosították. A kiadások összege 91,4 millió forint, amelyből borítékoló gép és nagy értékű szerverek beszerzése, illetve a NYUFIG épületében tűzoltó rendszer és klímaberendezés felújítása valósult meg.

Az igazgatási szervek 2012. évi előirányzat-maradványa 316,1 millió forint, melyből 313,9 millió forint kötelezettségvállalással terhelt.

III. A Nyugdíjbiztosítási Alap ellátási és működési szektorának mérlegtagozódása és egyes tételeinek alakulása

III. 1. A Nyugdíjbiztosítási Alap ellátási vagyonának alakulása 2012. évben **ESZKÖZÖK**

Az eszközök éves záró állománya 52 768,7 millió forint, amely azonos a forgóeszközök összegével. Az eszközök állománya az előző évhez viszonyítva 20,1 %-kal csökkent.

A készletek a beszámolási időszakban 0,3 millió forinttal csökkentek, így az év végi állomány 62,0 millió forint lett, mely a követelés (járuléktartozás) fejében, értékesítési céllal átvett készletek állományát tartalmazza. A 0,5 %-os csökkenés az MNV Zrt. által járuléktartozás fejében nyilvántartásba vett illetve értékesített vagyonelem elszámolásából adódott.

A forgóeszközök jelentős tétele a követelések értéke, mely 47 549,8 millió forint. A követelések legnagyobb tétele a járuléktartozással összefüggésben keletkező adósállomány (Ny. Alappal szembeni tartozások állománya), melynek értékvesztéssel csökkentett összege 46 647,2 millió forint. A követelések kisebb része 901,3 millió forint, az igazgatóságok által előírt járulék jellegű követelések (megtérített ellátás, mulasztási bírság, jogalap nélküli ellátás, stb.), és a járulék tartozás fejében megítélt pénzkövetelések állományából tevődik össze. Az egyéb követelések állományában az előző évhez viszonyítva 2 165,0 millió forint csökkenést okozott a magasabb összegű értékvesztés elszámolása (mely az előző évi megtérülés százalékában került megállapításra), valamint az elévülés miatti kivezetések értéke.

A Szolgáltatásból származó követelés állomány előző évi 1,1 millió forint összege a tárgyévben 22,8 %-kal, 1,4 millió forintra emelkedett.

A 2012. évi NAV járulék adósállomány 218 527,2 millió forint az elszámolt értékvesztés összege pedig 171 880,0 millió forint. 2012 évben a NAV a magánnyugdíj-pénztári adósokról is szolgáltatott adatot, melynek 8 949,1 millió forintos adósállományi összege 8 556,7 millió forinttal csökkent az elszámolt értékvesztés miatt. A mérlegben szereplő értékvesztéssel csökkentett adósállomány összege 46 647,2 millió forint, amely 1 920,9 millió forinttal, 3,9 %-kal alacsonyabb az előző évinél, mely a magasabb arányú értékvesztés elszámolásából ered.

A pénzeszközök 2012. évi állomány értéke 3 582,7 millió forint, a 2011. évi záró állomány 12 118,0 millió forint, így a tárgyévi összeg 70,4 %-os csökkenést mutat az előző évhez viszonyítva. A pénzeszközök között az Alap kezelője a kincstári számlák és a pénztárak tételeit tartja nyilván.

Az egyéb aktív pénzügyi elszámolások beszámolási időszak végi állománya 1 574,1 millió forint, mely az előző évhez képest 30,6 %-kal csökkent. Itt tartjuk nyilván többek között a nem a Nyugdíjbiztosítási Alap terhére

finanszírozott, megtérítendő ellátások állományának összegét, mely az aktívák nagyobb részét alkotja.

FORRÁSOK

A források záró állománya 52 768,7 millió forint, amely részben a saját tőke 17 620,1 millió forintos, a tartalékok –72 296,8 millió forintos, a rövidlejáratú és egyéb kötelezettségek 97 968,3 millió forintos összegéből és az egyéb passzív pénzügyi elszámolások 9 477,1 millió forintos összegéből tevődik össze.

A saját tőke 17 620,1 millió forintos év végi állományának alakulása a NAV által kimutatott értékvesztéssel csökkentett járulékadós állomány csökkenésének és a kötelezettség állomány növekedésének, továbbá a hitelállomány növekedésének együttes következménye.

A tartalékok negatív záró állománya –72 296,8 millió forint, mely az előző évi záró állomány –2 220,8 millió forintos összegéhez viszonyítva jelentős mértékben növekedett.

Hosszú lejáratú kötelezettsége az előző évekhez hasonlóan az idén sem volt az Ny. Alap ellátási szektorának.

A rövidlejáratú kötelezettségek állománya az előző évihez képest jelentős mértékű növekedést mutat.

2011. év végén az Ny. Alapnak hitelállománya nem volt. 2012. év végére 67 976,6 millió hitelállomány forint keletkezett.

A szállítók állománya 2011. évben 499,0 millió forint, ez 2012. évre 10,6 %-kal, 552,0 millió forintra növekedett.

A NAV adatszolgáltatása szerint a járulék-túlfizetés állomány összege 29 382,8 millió forint volt 2012. évben, mely az előző évi 24 850,0 millió forint kötelezettség állományánál 18,2%-kal magasabb. A NAV túlfizetés állomány 2007. év óta folyamatosan csökkenő tendenciát mutat. A 2007. évi 65 695,7 millió forint összegű állomány 2012. évre 29 382,8 millió forintra csökkent, amely a 2007. évi állomány felénél is kevesebb. A NAV 2012. évben a magánnyugdíj-pénztári túlfizetésekről is szolgáltatott adatot, melynek 3 378,0 millió forintos összege is elszámolásra került. Az igazgatási szervek kötelezettség állománya 57,0 millió forint, mely az előző évi 70,3 millió forinthez viszonyítva 13,3 millió forintos csökkenést mutat. Az egyéb rövidlejáratú kötelezettségek összege 2012. év végén összesen 29 439,7 millió forintot tett ki, mely az előző évhez viszonyítva 18,1 %-os növekedésnek felel meg.

Az egyéb passzív pénzügyi elszámolások előző évi 16 605,9 millió forint összege 2012. évben 42,9 %-kal, 9 477,1 millió forintra csökkent. A csökkenés a függő és átfutó bevételként kimutatott összegek csökkenéséből adódott.

III. 2.A Nyugdíjbiztosítási Alap működési vagyonának alakulása 2012. évben

ESZKÖZÖK

Az eszközök éves záró állománya 17 063,7 millió forint, az előző évhez mérten 2,1%-kal (372,9 millió forinttal) csökkent az alábbi tételek következményeként 2012. évben.

Az eszközök legnagyobb hányadát (89,0 %) a befektetett eszközök képviselik 15.186 millió forinttal, melynek összetételét a következők határozzák meg:

- Az immateriális javak értéke 1 157,1 millió forint, amely 298,8 millió forinttal alacsonyabb összegű, mint a 2012. költségvetési év indulásánál. A változást az okozza, hogy a nyugdíjszakmai integrált szoftverek, valamint az informatikai hálózat és infrastruktúra beruházásainak értéke nem érte el az immateriális javak tárgyévi amortizációs összegét.
- A tárgyi eszközök (ingatlanok, gépek berendezések, beruházások stb.) záró állománya 13 820,3 millió forint, az előző évi mérlegértékhez képest a növekedés 250,5 millió forint. 2012-ben a tárgyi eszközcsoportban kimutatható állománynövekedés az EU-s forrású projekt megvalósításának eredménye, melyet Elektronikus Közigazgatás Operatív Program keretében **“Betekintési jog gyakorlása magányszemélyek számára a nyugdíjbiztosításnál nyilvántartott adatokba”** címmel nyert el az ONYF. A projekten felül a gép, berendezés eszközcsoportban alapvetően a meglévő eszközállomány állagmegóvása valósult meg, és a szükségszerű számítástechnikai eszközök cseréje került végrehajtásra. A változásban szerepet játszott a korábbi években beszerzett ágazati berendezések, járművek és a számítástechnikai eszközök amortizációja.

FORRÁSOK

A források éves állománya 17 063,7 millió forint. Legnagyobb hányadát a saját tőke képviseli (90,4%), a fennmaradó összeg a tartalékokból (9,1%), valamint a kötelezettségekből (0,5 %) tevődik össze.

- A saját tőke állománya: 15 430,9 millió forint, mely a források 90,4 %-a. A növekedés 33,5 millió forint. Ennek oka a befektetett eszközállomány 22,1 millió forint összegű állománynövekedése és a rövid lejáratú kötelezettségek állományának jelentős (53,1% csökkenése).
- A tartalékok 1 546,7 millió forint összegének alakulását főként a tárgyévi kiadási megtakarítás (maradvány) határozta meg. A tartalékok 2011. évi összege az előző évhez képest 339,4 millió forinttal csökkent. A 18,0 %-os csökkenésre hatott a szektor eredeti kiadási előirányzatának 13,4 %-os csökkenése, mellyel a

nyugdíjágazati rendszerek működtetésére, a működtetést biztosító intézmények gazdálkodási forrása csökkent.

- A rövid lejáratú kötelezettségek állománya 69,8 millió forint, mely az ágazat elhelyezését biztosító ingatlanok közüzemi szolgáltatási és nyugdíjágazat informatikai feladatainak ellátáshoz tartozó szállítóval szembeni kötelezettségit tartalmazza. A rövid lejáratú kötelezettségek állománya 79,0 millió Ft-tal csökkent.
- Az egyéb passzív pénzügyi elszámolások záró állománya 16,2 millió forint, az előző évhez képest a növekedés 12 millió forint.

Összefoglalva, a fenti tényezők együttes hatására a működés eszköz-forrás állománya 17 063,7 millió forintra, 2,1 %-kal – 372,9 millió forinttal – csökkent az előző évhez képest, amit jelentős részben a tartalékok, valamint a kötelezettségek előző évhez mért csökkenése indukált.

IV. Nem a Nyugdíjbiztosítási Alapból finanszírozott ellátások 2012. évi alakulása

2012. évben a nem a Nyugdíjbiztosítási Alapból finanszírozott ellátások összes kiadása 349 182,5 millió forint, bevétele 347 955,0 millió forint, a finanszírozási hiány 1 227,5 millió forint volt. Az előző évi elszámolások rendezését is figyelembe véve az összes kiadás 349 182,6 millió forint, a bevétel 350 161,0 millió forint, az előbbieken részletezettekből következően a finanszírozási többlet összege 1,0 millió forint volt.

A 2012. évi finanszírozás helyzetét tekintve a központi költségvetés által finanszírozott **Korhatár alatti ellátások** kiadásai 280 120,2 millió forint összegben teljesültek. Az éves előirányzat összegéhez – 303 661,9 millió forinthez – viszonyítva a megtakarítás 23 541,7 millió forint. A szolgálati járandóság kiadásainál 1 070,9 millió forint túlteljesülés következett be az előirányzathoz képest, a korhatár előtti ellátás, balettművészeti életjáradék kiadásai elmaradtak az előirányzattól 24 612,6 millió forinttal.

A bevételek, amelyek összege 279 982,4 millió forint, 137,8 millió forinttal maradnak el a kiadásoktól, ezt a hiányt kell a zárszámadás keretében a Nyugdíjbiztosítási Alap részére megtéríteni.

A Jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatások ellátási kiadásai 31 651,4 millió forint összegben teljesültek. Az éves előirányzat összegét – 36 349,0 millió forintot – figyelembe véve, éves szinten ezeknek az ellátásoknak a kiadásainál 4 697,6 millió forint megtakarítás mutatkozik. Az átmeneti bányászjáradék, szénjárandóság kiegészítése és keresetkiegészítése kiadása az előirányzathoz képest 1 439,9 millió forinttal túlteljesült. A többi ellátást tekintve a tényleges kiadások elmaradtak az előirányzattól, legjelentősebb mértékben: 5 477,5 millió forinttal a politikai rehabilitációs és más nyugdíj-kiegészítéseknél.

A bevételek összege 31 638,3 millió forintban teljesült, amely 13,1 millió forinttal elmaradnak a kiadásoktól, a hiányt ugyancsak a zárszámadás keretében kell a Nyugdíjbiztosítási Alap részére megtéríteni.

A művészeti nyugdíjsegélyek kiadása a 2012. évben 1 398,7 millió forint, a bevétele 1 281,7 millió forint volt, 117,0 millió forint hiányt eredményezve.

A **Pénzbeli kárpótlás** 2 323,0 millió forintos kifizetése az előirányzat 2 402,3 millió forintos összegéhez képest 79,3 millió forint megtakarítást eredményez.

A **Párizsi Békeszerződés alapján folyósított életjáradékok** kiadásainál, amelyek összege 1 654,2 millió forint - az előirányzat 1 727,2 millió forint összegéhez mérten – 73,0 millió forint megtakarítás mutatkozik.

A Pénzbeli kárpótlás kiadásai 9,9 %-kal, a Párizsi Békeszerződés alapján folyósított életjáradékok kiadásai 7,3 %-kal kisebbek a 2011. évi kiadásoknál. Az ellátottak száma mindkét ellátás esetében csökkent (13,9 illetve 7,8 %-kal), viszont mind a pénzbeli kárpótlás alapösszegének, mind a Párizsi Békeszerződés alapján folyósított életjáradékok összegének emelésére sor került az év folyamán.

E két ellátás esetében a bevételek összege együttesen 3 977,3 millió forint, amely 0,1 millió forinttal meghaladják a kiadásokat, amelyet a zárszámadás keretében kell a Nyugdíjbiztosítási Alapnak a központi költségvetés részére megtérítenie.

Az „Új” **korengedményes nyugdíj** 2012. évi kiadása 16 544,6 millió forint, a 2012. évet illető bevétele 15 583,3 millió forint – a nyugdíjemelésekből adódó – hiánya ezáltal 961,3 millió forint volt, amelynek megtérítése az 1991. évi IV. törvény 39. §-a (2) bekezdés f) pontja, illetve az 1999. évi CIX. tv. 14. §-a alapján a Nemzeti Foglalkoztatási Alapot terheli. A jelzett 2012. évi kiadás 17,1 %-kal alacsonyabb a 2011. évinél. Az ellátottak száma 18,4 %-kal csökkent az előző évhez képest.

A **Hadigondozottak Közalapítványa által finanszírozott hadigondozotti ellátások**, és az MNV Zrt. által finanszírozott vagyoni kárpótlási, valamint az NFA által finanszírozott termőföld életjáradékra váltásából adódó kiadások megtérítése – a jogszabályokban rögzített utólagos finanszírozási rendnek és a finanszírozókkal kötött megállapodásokban foglaltaknak megfelelően – a kifizetésekhez igazodik. Az éves szinten mutatkozó eltérések a hőközi kifizetésekből, ill. az év végi elszámolások miatti időbeli eltolódásokból adódnak. Részletezve:

A **Hadigondozotti ellátások** kiadásai 2 923,7 millió forint összegben teljesültek, bevétele 2 923,3 millió forint volt, 0,3 millió forint „alul”-finanszírozást eredményezve.

A Vagyoni kárpótlási életjáradék kiadása 1 764,0 millió forint volt, amely megegyezik a bevétel összegével.

A vagyoni kárpótlási életjáradék kiadásai 9 %-kal, a hadigondozotti ellátások kiadásai pedig 8,4 %-kal elmaradnak azok 2011. évi összegétől. Az ellátottak száma mindkét ellátás esetében csökkent (11,8 illetve 12,7 %-kal), ezt azonban részben ellensúlyozta az ellátások emelésének hatása.

A termőföld átadása ellenében megszerzhető életjáradék kiadása 10 724,3 millió forint, bevétele 10 726,3 millió forint volt 1 923 millió forint többletet eredményezve. Az ellátottak száma ebben az ellátási körben 20 498 főről 19 760 főre csökkent.

A Hadigondozottak Közalapítványa, az MNV Zrt., valamint az NFA által finanszírozott ellátások tekintetében a többletek, illetve hiányok rendezésére a finanszírozási megállapodások alapján kerül sor.

A működési költségtérítések alakulása

A Jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatások, valamint a Korhatár alatti ellátások működési költségeinek megtérítése az eredeti előirányzaton felül, 1 659,7 millió forint összegben teljesült.

A Pénzbeli kárpótlási és a Párizsi Békeszerződés alapján folyósított életjáradékok tekintetében a térítés az eredeti előirányzatnak megfelelően: 87,2 millió forint összegben teljesült, a központi költségvetés által finanszírozott ellátások együttes működési költségtérítése így 1 746,9 millió forint volt.

A Hadigondozotti ellátások 2012. évben megtérített működési költségeinek összege 11,4 millió forint, a Vagyoni kárpótlási életjáradéknak a finanszírozói megállapodás alapján elszámolt működési bevétele 42,6 millió forint, a termőföld ellenében járó életjáradék 2012. évben megtérített működési költsége 48,1 millió forint. Az összes, nem a Nyugdíjbiztosítási Alapból finanszírozott ellátás működési költségtérítése 2012. évben 1 849,0 millió forint volt.

Budapest, 2013. június 4.

Prof. Dr. Mészáros József
a Nyugdíjbiztosítási Alapot kezelő ÖNYP főigazgatója

